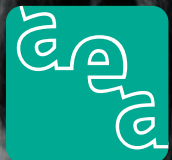

2011

Arbetslöshetsrapport 2011

Akademikernas
a-kassa

Innehåll

Förord av Katarina Bengtson Ekström	4
A-kassorna; byggsten i trygghetssystemen av Hillevi Engström	6
Arbetslöshetsstatistiken 90 år av Eskil Wadensjö	8

Arbetslösheten 2010 - statistik

Från SCB	12
Från Arbetsförmedlingen	22
Från A-kassan	26

Grundtrygghet eller inkomstförsäkring? av Karl-Oskar Lindgren ...	31
Några barn borde också brinna av Göran Greider	34
Hur bör arbetslöshetsförsäkringen utformas? av Lars Calmfors ..	36
Hellre status än heltidsarbete? av Ebba Witt-Brattström	40

Jobb- och utvecklingsgarantin ökade	42
När sjukdagarna tagit slut	45

Friska och arbetsföra måste sporras av Maria Abrahamsson	48
Är mamma eller pappa arbetslös?	50

Glapp mellan regler och efterlevnad? av Hanne Kjoller	54
Medlemsundersökning	56

A-kassan i korthet	58
Arbetslöshetsförsäkringens finansiering	61
Arbetslöshetsförsäkringen i bokstavsordning	62

Slutord av Anna Ekström	64
--------------------------------------	----

A-kassans värld

Har du frågor om rapporten?

KONTAKTA OSS

08-412 33 00
fakta@aea.se

Förord av Katarina Bengtson Ekström

Handen på hjärtat, när tycker du att man blir vuxen? Är det när man fyller 30 eller när man tar examen? När man skaffat sig massor av olika erfarenheter eller är det kanske livssituationen som avgör? Även om vi räknar vuxenpoäng på olika sätt är jag ganska säker på att nästan alla håller med om att man i ett slag blir vuxnare när man får barn. I varje fall var det så för mig. Första gången, andra gången, tredje gången... Att vara en ny värnlös liten människas trygghet och hela värld är en hisnande känsla, lika häftig varje gång. Och faktiskt lite skrämmande när man fördjupar sig i det ansvar som det innebär. För vad händer med familjen och barnen om jag som mamma får motgångar?

Men att kunna stå på egna ben ekonomiskt är också en del i att känna sig vuxen. Bara en sådan sak som att kunna fatta ett självständigt beslut om var och hur man ska bo är viktigt. Att behöva flytta hem till föräldrarna är knappast något som lockar den som en gång flyttat ut. Tack och lov att a-kassan finns. Den gör det möjligt att hyfsat klara sig genom en period av arbetslöshet, åtminstone så länge som den inte blir långvarig.

Men att kunna stå på egna ben ekonomiskt är också en del i att känna sig vuxen.

I vardagen här på AEA möter vi arbetslösa medlemmar, ensamstående, mammor och pappor som inte har några arbeten att gå till och inga löner som trillar in på kontot. En del av dem har reserver och gott hopp om att arbetslösheten blir kort, andra har varken eller. Ersättningen man får som arbetslös varierar, men som mest är den knappa 15 000 kronor per månad före skatt. Den som har en inkomstförsäkring får dock mer, i vissa fall upp till 80 procent av sin tidigare lön.

Vi har frågat våra arbetslösa medlemmar om de tycker att a-kassan ger dem ett gott skydd vid arbetslöshet. Bara 28 procent svarade ja. Det är inte förvånande eftersom det är färre än 5 procent som får 80 procent av sin inkomst. Övriga får 680 kronor som är högsta dagpenning. Läs mer om vår medlemsundersökning på sidan 56.

Vilka regler som ska gälla för arbetslöshetsersättningen och hur den ska administreras har under de senaste åren varit en ständigt het potatis. På sidan 36 kan du ta del av Lars Calmfors spännande idé om att anpassa ersättningen från a-kassan efter konjunkturläget. Och på sidan 34 kan du läsa Göran Greiders krönika om a-kassan i ett historiskt perspektiv.

Jag måste också säga att jag tycker att Eskil Wadensjös genomgång av arbetslöshetsstatistiken på sidan 8 är nyttig. Det är rörigt med alla siffror som virvlar i debatten om arbetslösheten, och definitioner av vem som faktiskt är arbetslös och inte.

I Arbetslöshetsrapporten 2010 har vi samlat statistik, krönikor, akademiska texter och beskrivningar för att erbjuda en komplett bild av den svenska arbetslösheten. Vi har så mycket material att allt inte har fått plats i vår rapport. För att du inte ska gå miste om något viktigt har vi valt att lägga kompletterande material på vår webbplats, www.aea.se.

Arbetslöshet är något som berör alla. De som inte själva har varit arbetslösa påverkas också av samhällets förhållningssätt till den. Läs vår rapport, hör av dig med synpunkter och funderingar så att vi kan göra nästa års rapport ännu bättre.

Katarina Bengtson Ekström

Katarina Bengtson Ekström
Kassaföreståndare
kabe@aea.se

A-kassorna; en viktig byggsten i trygghetssystemen

av Hillevi Engström

Sverige har återhämtat sig väl efter finanskrisen. Samtidigt som andra länder i vår närhet dras med stora budgetunderskott och tvingas till betydande nedskärningar i välfärden kan vi i Sverige glädjas åt en rekordstark tillväxt och tusentals nya arbetstillfällen. Antalet sysselsatta har ökat med hela 121 000 personer jämfört med bara för ett år sedan. Jobbchanserna blir allt fler och varje dag går nya personer från utanförskap till en arbetsgemenskap. Många människor som varit arbetslösa finner eller återfinner sin plats i arbetslivet.

Men många är också fortsatt arbetslösa. Vi vet hur ekonomiska kriser och konjunkturedgångar drabbar dem som står längst från arbetsmarknaden hårdast. Hur personer med funktionsnedsättning, unga och utrikes födda oftast är de som drar det kortaste strået när verksamheter tvingas säga upp medarbetare. Vi vet också att det är samma grupp, de som får gå först, som också har svårast att återfinna sin plats på arbetsmarknaden när konjunkturen faller.

A-kassan är viktig och möjliggör omställning och framåtblickande i en för många svår tid.

I min roll som arbetsmarknadsminister är min allra viktigaste uppgift att bidra till att finna vägar tillbaka till arbetsmarknaden för dem som blivit arbetslösa. Under denna väg tillbaka är det avgörande att våra trygghetssystem fungerar och bidrar till en bättre situation för den arbetslöse. A-kassan är viktig och möjliggör omställning och framåtblickande i en för många svår tid.

I debatten fungerar a-kassan ofta som ett tungt politiskt slagträ, där enskilda personers livsöden inte sällan lyfts fram som argument för allehanda intressen. Jag beklagar detta och tror att vi alla skulle tjäna på att lyfta blicken och finna en samsyn kring morgondagens trygghetssystem. Jag sätter en stor tilltro till den parlamentariska utredning, bestående av politiker från alla partier, som nu ser över trygghetssystemen. Det kan inte nog understrykas hur viktigt det är att vi får en samlad syn och ett brett folkligt stöd och förtroende för det som

i många fall är en av våra livlinor och ett viktigt stöd i återinträdet på arbetsmarknaden.

När vi blickar framåt får vi inte glömma vad vi har idag. Hur betydelsefulla samarbeten mellan arbetsmarknadens aktörer bidrar till en grundtrygghet för såväl dem som har ett arbete som dem som inte har det. Här vill jag speciellt understryka de olika a-kassornas roller. Med branschkunskaper och viktiga erfarenheter är de en viktig byggsten i våra trygghetssystem.

För mig är det självklart att arbetslöshetsförsäkringen ska erbjuda ett gott och tryggt skydd vid arbetslöshet. Om man blir arbetslös ska man veta att det finns ett skydd som tryggar försörjningen och möjliggör en omställning inför ett nytt arbete. Men jag vill samtidigt vara klar med att arbetslöshetsförsäkringen aldrig får bli en permanent försörjning som riskerar att låsa fast människor i trygghetssystemen. Ingen tjänar på ett samhälle där möjligheten till arbete underordnas en permanent försörjning av välfärdssystemen.

Hillevi Engström

“För mig är det självklart att arbetslöshetsförsäkringen ska erbjuda ett gott och tryggt skydd vid arbetslöshet.”

Arbetslöshetsstatistiken 90 år

av Eskil Wadensjö

Vi har i Sverige haft statistik över andelen arbetslösa sedan 1921. Under dessa 90 år har vi haft tre olika typer av statistik.

Den första redovisade andelen fackföreningsmedlemmar som var avgiftsbefriade på grund av arbetslöshet. Statistiken mätte inte arbetslösheten på hela arbetsmarknaden då, långt ifrån alla på arbetsmarknaden var medlemmar i fackföreningar och andelen organiserade varierade över tiden. Fackföreningsstatistiken ersattes av statistik över andelen arbetslösa medlemmar i arbetslöshetskassorna. Inte heller denna statistik mätte arbetslösheten på hela arbetsmarknaden; alla är inte medlemmar av någon arbetslöshetskassa och andelen som är det har varierat över tiden. Denna statistik ersattes i sin tur av arbetskraftsundersökningarna (AKU), som efter försöksverksamhet vid Arbetsmarknadsstyrelsen (Ams), etablerades av Statistiska centralbyrån (SCB) 1961. I år fyller alltså arbetslöshetsstatistiken både 90 och 50 år.

Två typer av statistik

Det finns för närvarande två sorters arbetslöshetsstatistik. Vid sidan av SCB:s AKU redovisar Arbetsförmedlingen antalet arbetslösa som söker arbete via Arbetsförmedlingen. Det leder ibland till oklarheter i debatten vad gäller antalet arbetslösa, då de båda sätten att mäta skiljer sig åt.

Arbetsförmedlingens statistik är en kundstatistik, och det är inte alla arbetslösa som är registrerade som arbetssökande där. De som är registrerade är dels de som måste för att kunna få arbetslöshetsersättning, dels andra som vill ha hjälp med att söka arbete. Men många söker endast arbete på andra sätt än via Arbetsförmedlingen. Fördelen med arbetsförmedlingsstatistiken är att den går att redovisa för mindre grupper, exempelvis antalet arbetslösa i en viss kommun.

Arbetskraftsundersökningarna är en urvalsundersökning av alla mellan

15 och 74 år bosatta i Sverige (åldersavgränsningen har varierat över tiden). Fördelarna med AKU jämfört med arbetsförmedlingsstatistiken är att den täcker alla, att det finns mycket information om dem som ingår i undersökningen utöver om de är arbetslösa eller inte, samt att statistiken går att använda vid jämförelser mellan olika länder. Många länder, bland annat alla EU-länder, genomför arbetskraftsundersökningar.

Arbetslöshetsstatistikens användningsområden

Arbetslöshetsstatistiken har flera olika användningsområden. Jag ska här beskriva de viktigaste.

Ett första område är att ge ett mått på konjunkturen. Vid mätningar av konjunkturläget används ofta andelen arbetslösa. Det är inte det mått som snabbast visar förändringar – vid konjunkturedgångar sker uppgången i arbetslöshet gradvis, bland annat för att det tar tid att säga upp personal. Vid konjunkturuppgångar tar det i regel också tid innan arbetslösheten minskar. Många arbetsplatser har i början av uppgången ledig personalkapacitet, vilken tas i anspråk innan nyanställningar görs.

Ett andra område är att visa konjunkturvariationerna över en längre tidsperiod. En stor fördel är att arbetslöshetsstatistiken täcker så lång tid – 90 år om de olika serierna länkas samman. De olika serierna är uppbyggda på olika sätt, vilket man måste ta hänsyn till vid övergången från en serie till en annan. Man utnyttjar då att det för en del år finns uppgifter från två serier. Det finns också förändringar över tiden i de olika serierna, så förändrades till exempel arbetskraftsundersökningarnas definition av arbetslöshet år 2007, vilket bland annat innebar att heltidsstudier som sökte arbete att ha vid sidan om studierna räknades som arbetslösa.

Ett tredje område är att andelen arbetslösa ingår i olika modeller för att förklara utvecklingen på makroplanet i ekonomin. En tidigare vanlig analys var att undersöka hur arbetslösheten påverkade löneökningstakten eller inflationstakten – sambandet mellan dessa storheter kallades Phillipskurvan. Lägre arbetslöshet innebär enligt denna kurva högre löneökningar och högre inflation. En viktig kritik var att sambandet inte var stabilt. En senare ansats är att analysera vilken arbetslöshet som är förenligt med en icke-accelerande inflationstakt.

Oavsett ansats är det viktigt att ha en enhetlig arbetslöshetsserie vid beräkningarna.

Några problem vid användning av arbetslöshet i AKU

Vid användning av arbetskraftsundersökningarna är det viktigt att veta hur arbetslöshet definieras. Som arbetslös räknas en person som under den vecka mätningen avser inte har något arbete, som har sökt arbete någon gång de senaste fyra veckorna (inklusive referensveckan) och

”Lägre arbetslöshet innebär enligt Phillipskurvan högre löneökningar och högre inflation.”

som är oförhindrad att ta arbete. Också de som väntar på att tillträda ett arbete inom de närmaste tre månaderna och som kan börja arbeta under referensveckan eller de därpå följande 14 dagarna räknas som arbetslösa. Andelen arbetslösa beräknas som kvoten mellan dem som är arbetslösa och arbetskraften (summan av sysselsatta och arbetslösa). AKU ger mycket värdefull information, men det finns problem vid användningen och jag ska kort beröra några av dem.

© Copyright Etsabild AB / Dan Lepp

Det är särskilt svårt att statistiskt beskriva ungdomsarbetslösheten eftersom ungdomar kan räknas som arbetslösa när de studerar.

1. Ett problem är att gränsen mellan att vara arbetslös och vara utanför arbetskraften är något godtycklig. En del som inte har arbete och söker arbete oregelbundet räknas ibland som arbetslösa och ibland som utanför arbetskraften. AKU ger dock numera också information om flöden mellan arbetslöshet och befolkningen utanför arbetskraften.
2. Bara de som uppfyller alla villkoren räknas som arbetslösa, men inte de som har deltidsarbete och söker ett heltidsarbete. Det finns dock uppgifter om deltidsarbetslösa i AKU.
3. Alla arbetslösa söker inte heltidsarbete. Det finns dock uppgifter om sökt arbetstid i AKU.
4. Ett speciellt problem är mätningen av ungdomars arbetslöshet. När man beräknar andelen som är arbetslösa i en viss grupp jämförs antalet som är arbetslösa med summan av dem som har arbete och dem som är arbetslösa i samma grupp, alltså inte befolkningen i samma grupp. Om 90 av 100 ungdomar i åldern 16–19 år är i skolan, medan sju arbetar och tre är arbetslösa så är andelen arbetslösa 30 procent. Det är inte ovanligt att denna typ av tal i den allmänna debatten tolkas som att 30 procent av åldersgruppen skulle vara arbetslösa. Ett annat problem är att ungdomar som studerar och har fått ett arbete som de ska tillträda efter terminsslutet räknas som arbetslösa. En stor del av de ungdomar i gymnasieåldern som räknas som arbetslösa under maj och juni har arbeten som väntar när terminen är slut. En allmän rekommendation är att inte använda uppgifter om andelen arbetslösa bland tonåringar och vara försiktig vid användning av uppgifter för dem som är 20–24. Däremot är det mycket viktigt att följa och analysera ungdomarnas arbetsmarknadssituation.

Arbetskraftsundersökningarna (AKU) innehåller mycket väsentlig kunskap om arbetskraften och inte minst om arbetslösheten och de arbetslösa. Mycket av denna kunskap är lite känd och det finns starka skäl att sprida den till fler. Samtidigt är det viktigt att veta hur statistiken är uppbyggd för att undvika att misstolka den. Jag har här pekat på några komplikationer vid användningen av AKU.

Eskil Wadensjö

Professor vid Institutet för social forskning, Stockholms universitet

Arbetslösheten 2010 – statistik

Att mäta arbetslöshet är en grannliga uppgift. Först måste man bestämma vad som krävs för att någon ska räknas som arbetslös. Den statistik som finns tillgänglig ger oss delvis olika bild av verkligheten eftersom underlagen, metoderna och definitionerna varierar. Mått på arbetslösheten spelar en så viktig roll i samhällsdebatten att det finns anledning att stanna upp ett ögonblick vid vad som skiljer de olika statistiska redovisningarna åt. Läs också professor Eskil Wadensjös beskrivning av statistiken på sidan 8.

Det finns två huvudaktörer för den svenska arbetslöshetsstatistiken: Statistiska Centralbyrån (SCB) och Arbetsförmedlingen. SCB:s undersökning baseras på intervjuer medan Arbetsförmedlingens siffror är registerbaserade. Eftersom de två myndigheterna använder olika sätt att inhämta statistiken är uppgifterna inte direkt jämförbara. SCB ansvarar för den officiella arbetslöshetsstatistiken och vid jämförelser med andra länders statistik är det alltid den som ska användas. I vår verksamhet på a-kassan använder vi oss också av kompletterande statistik från Inspektionen för arbetslöshetsförsäkring (IAF) över bland annat medlemmar och ersättningstagare.

STATISTIK FRÅN SCB

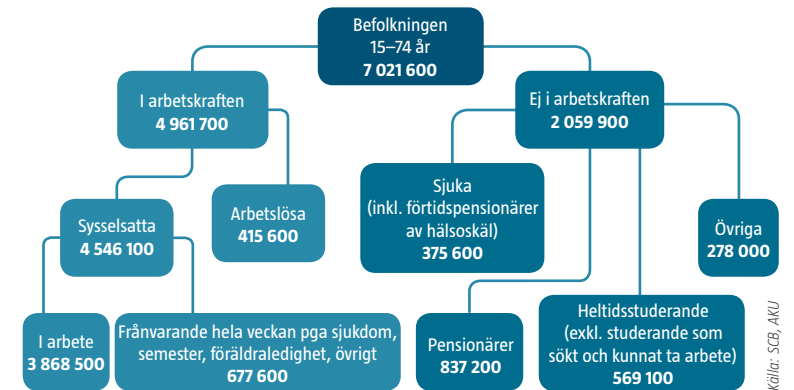
SCB genomför varje månad en arbetskraftsundersökning, AKU, som visar förhållandena på arbetsmarknaden med tonvikt på såväl antal som andel sysselsatta respektive arbetslösa. Undersökningen bygger på intervjuer, framförallt via telefon. 29 500 personer i åldern 15–74 år tillfrågas och av dem ställer cirka 75–80 procent upp på att bli intervjuade. De får svara på frågor om sin arbetsmarknadssituation under en specifik vecka i referensmånaden.

De senaste åren har statistiken ändrats i olika delar för att överensstämma med EU:s regelverk. Bland annat ingår numera även heltidsstuderande som sökt och kunnat ta arbete i gruppen arbetslösa. Tidigare redovisades de som "ej i arbetskraften". Även åldersindelningen har ändrats till att omfatta intervallet 15–74 år, från att tidigare ha varit 16–64 år (Arbetsförmedlingen mäter i åldersspannet 16–64 år). Harmoniseringen innebär att det blir lättare att jämföra den svenska statistiken med andra länders arbetskraftsundersökningar. SCB redovisar AKU för varje månad, kvartal och år.

Arbetskraftsstatus

Befolkningen i åldern 15–74 år delas in i olika grupper beroende på vilken arbetskraftsstatus de har, till exempel om de ingår i arbetskraften och om de arbetar eller är arbetslösa.

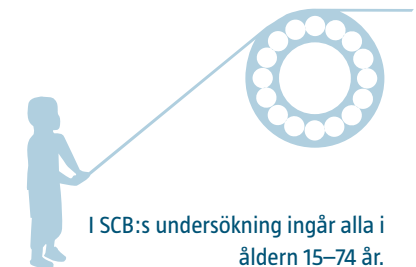
Arbetskraftsstatus för befolkningen 15–74 år, 2010 (genomsnittligt antal).

70,6 procent av befolkningen (15–74 år) ingår i arbetskraften.

91,6 procent av arbetskraften var sysselsatta.

8,4 procent av arbetskraften var arbetslösa.

I SCB:s undersökning ingår alla i åldern 15–74 år.

Kort beskrivning av de olika grupperna

Befolkningen: Samtliga personer i åldern 15–74 år. Sammanlagt cirka 7 miljoner i Sverige, vilket är ungefär 75 procent av befolkningen totalt.

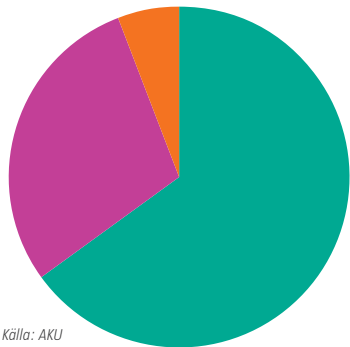
I arbetskraften: Alla som är antingen sysselsatta eller arbetslösa. Cirka 5 miljoner eller 70 procent av 15–74-åringarna.

Sysselsatta: De som under en viss vecka arbetade minst en timme eller som hade ett arbete som de var frånvarande från, till exempel på grund av sjukdom. Även personer som får lön när de deltar i arbetsmarknadspolitiska program räknas som sysselsatta. I gruppen sysselsatta befinner sig cirka 4,5 miljoner människor, vilket för 2010 motsvarar cirka 65 procent av befolkningen i åldern 15–74 år.

Arbetslösa: Arbetsökande som inte har något arbete under referensperioden. Man måste också kunna utföra arbete under undersökningsperioden. Här ingår också heltidsstuderande som sökt och kunnat arbeta. År 2010 var i genomsnitt 415 600 personer i åldern 15–74 år arbetslösa. Den arbetslöshet som SCB redovisar regelbundet, det så kallade relativa arbetslöshetsstalet, utgörs av andelen arbetslösa av arbetskraften (sysselsatta + arbetslösa) och var 8,4 procent år 2010.

Ej i arbetskraften: Personer som varken är sysselsatta eller arbetslösa. Här ingår bland annat studerande (dock ej heltidsstuderande som sökt arbete och kunnat arbeta) och pensionärer. I genomsnitt befann sig drygt 2 miljoner personer utanför arbetskraften 2010.

Befolkningen 15–74 år efter arbetskraftstillhörighet

Källa: AKU

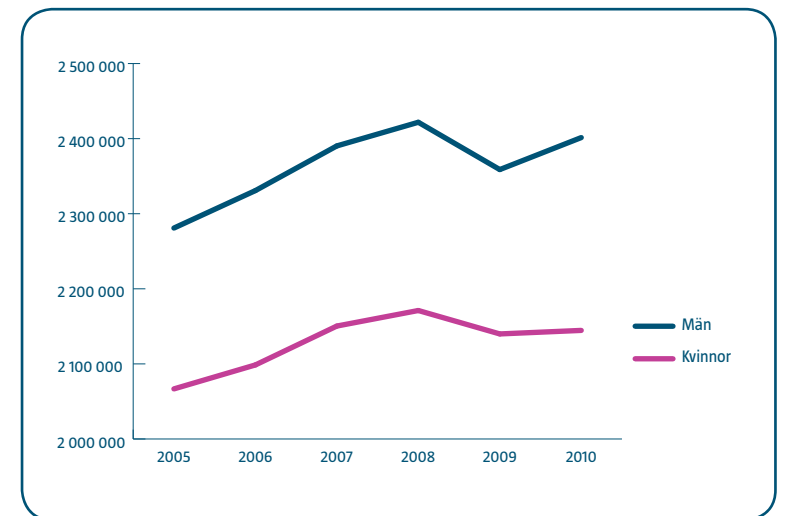
Arbetskraften = sysselsatta + arbetslösa
ca 70 procent av befolkningen i åldern 15–74 år.

- Arbetslösa, 415 600
- Ej i arbetskraften, 2 059 900
- Sysselsatta, 4 546 100
- ■ Arbetskraften

Sysselsättningen ökade

Sysselsättningen ökade med 47 500 personer under 2010 efter att under 2009 minskat med ungefär 94 300 personer. Antalet sysselsatta män ökade med 42 600. I genomsnitt var 4 546 100 personer i åldern 15–74 år sysselsatta, av dem var 2 401 400 män och 2 144 600 kvinnor. Andelen sysselsatta av befolkningen, den så kallade sysselsättningsgraden var densamma som 2009, 64,7 procent. Kvinnornas sysselsättningsgrad var 61,8 procent och männens 67,6.

Sysselsatta, 2005–2010

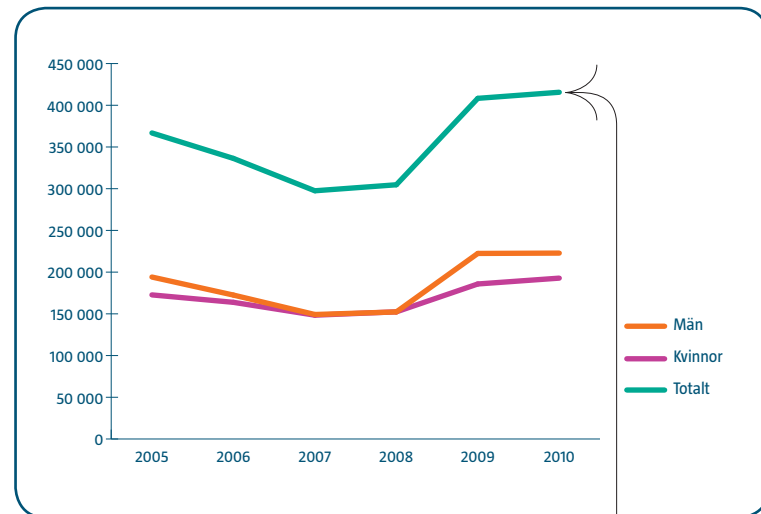
Källa: SCB, AKU

Det var männen som stod för den ökade sysselsättningen 2010 men ännu är de inte tillbaka på 2008 års nivå. Kvinnornas sysselsättning har inte heller kommit tillbaka till samma nivå som innan lågkonjunkturen.

Arbetslösheten oförändrad

Enligt SCB:s statistik skedde ingen statistiskt säkerställd förändring av arbetslösheten 2010 jämfört med 2009, vilket kan jämföras med den ökning på hela 34 procent som skedde mellan 2008 och 2009. Det visar tydligt att arbetsmarknaden återhämtat sig. Det relativa arbetslöshetsstalet var 8,4 procent. Under året var i genomsnitt 415 600 personer i åldern 15–74 år arbetslösa.

Arbetslösa, 2005–2010

Mellan 2008 och 2009 ökade antalet arbetslösa med 34 procent. Arbetslösheten mellan 2009 och 2010 är oförändrad och ligger kvar på en jämförelsevis hög nivå.

2010 var i genomsnitt 415 600 personer arbetslösa, 8,4 procent av arbetskraften.

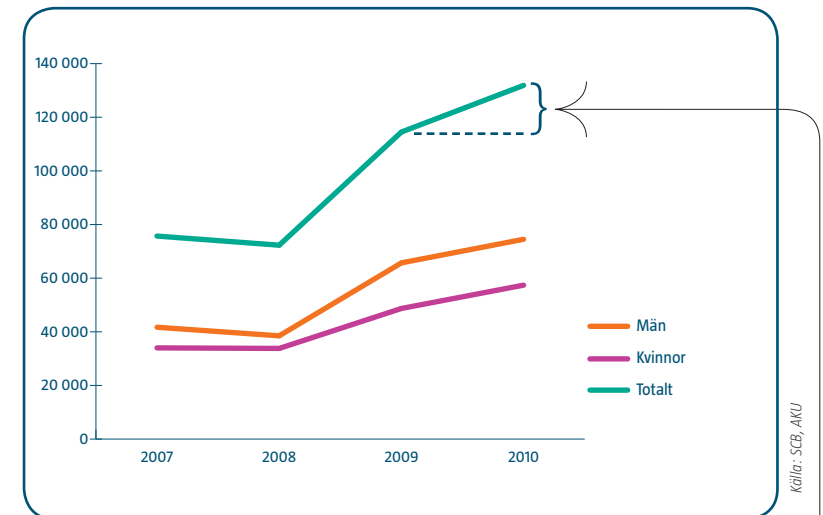
Fler män än kvinnor är arbetslösa

En högre andel män än kvinnor finns i arbetskraften: 73,9 procent av männen och 67,4 procent av kvinnorna (15–74 år). Antalet arbetslösa män ökade mer än kvinnorna 2009 och låg kvar på samma nivå 2010. Den lilla ökningen som kan ses för kvinnorna är inte statistiskt säkerställd. År 2010 var i genomsnitt 222 800 män (8,5 procent av arbetskraften) och 192 800 kvinnor (8,2 procent av arbetskraften) arbetslösa.

Kraftig ökning av långtidsarbetslösa

En person som haft en sammanhängande arbetslöshetsperiod på minst 27 veckor räknas som långtidsarbetslös i SCB:s statistik. Under de senaste åren har långtidsarbetslösheten ökat markant.

Långtidsarbetslösa, 2007–2010

I genomsnitt var 17 000 fler långtidsarbetslösa 2010. Den som har varit arbetslös 27 veckor eller längre räknas som långtidsarbetslös.

17 000 fler var långtidsarbetslösa 2010 jämfört med 2009. Ökningen var lika stor för båda könen.

Män och 55+ är arbetslösa längst

I genomsnitt var en person arbetslös i drygt 31 veckor. Männerna är arbetslösa längre än kvinnorna, och det gäller i alla åldersgrupper. Störst skillnad mellan könen är det i åldern 15–24 år, männen har i den åldersgruppen 16 procent längre genomsnittlig arbetslöshetstid än kvinnorna. Personer som är 55 år och äldre har de längsta arbetslöshetsperioderna, hela 51 veckor.

Medelvärde för arbetslöshetens längd

2010 (veckor)		
Män	15–24 år	18,2
	25–54 år	39
	55–74 år	51,9
	totalt 15–74 år	32,6
Kvinnor	15–24 år	15,7
	25–54 år	35,2
	55–74 år	50
	totalt 15–74 år	29,4
Totalt	15–24 år	17
	25–54 år	37,1
	55–74 år	51,1
	totalt 15–74 år	31,1

Not: Arbetslöshetstidens längd avser pågående arbetslöshetsperioder.

Källa: SCB, AKU

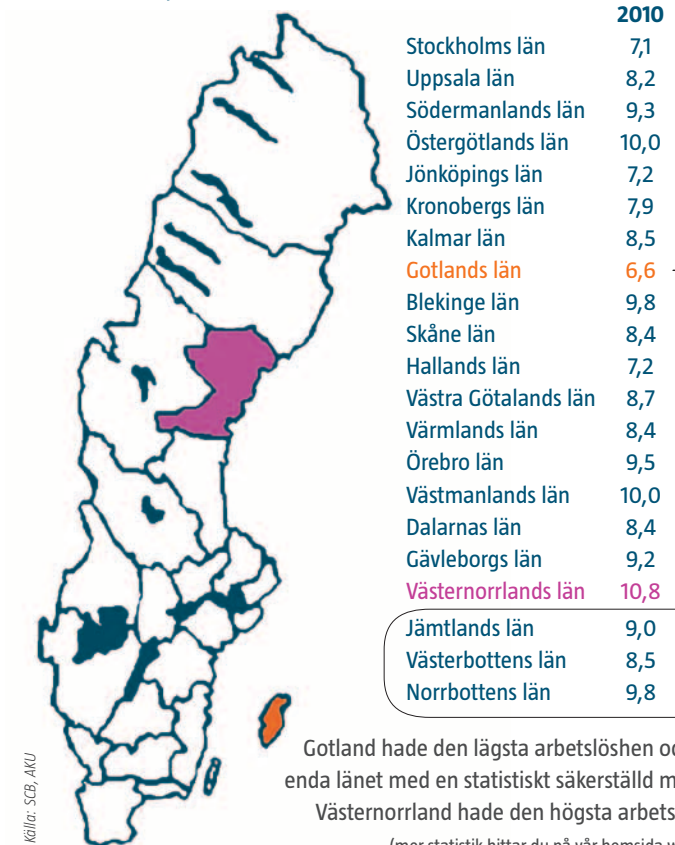
Kortast arbetslöshetsperiod har kvinnor 15–24 år. Kvinnorna är generellt arbetslösa kortare perioder – 29,4 veckor jämfört med männens 32,6 veckor.

I genomsnitt varade arbetslösheten i drygt 7 månader.

Gotland har lägst arbetslöshet

Arbetslösheten är olika stor i olika delar av landet. 2010 var den högst i Västernorrlands län och lägst i Gotlands län. Gotland var också det enda län som hade en statistiskt säkerställd minskning (2,3 procentenheter) av arbetslösheten år 2010 jämfört med 2009. Kvinnornas arbetslöshet var lägst i Gotlands län (6 procent) och högst i Västmanlands län (11,2 procent). Stockholms län hade den lägsta andelen arbetslösa män (6,9 procent) och Norrbottens län den högsta (11,1 procent). Högst andel sysselsatta hade Stockholm, både för kvinnor och män.

Arbetslösheten per län 2010

25 procent av ungdomarna var arbetslösa

Ungdomsarbetslösheten är jämförelsevis hög och har varit det under flera år, inte bara under den senaste lågkonjunkturen. För många unga är det svårt att komma in på arbetsmarknaden och som framgår av tabellen nedan var det ungdomar i åldersgruppen 15–24 som hade den högsta arbetslösheten 2010 – 25,2 procent av arbetskraften i den åldersgruppen var arbetslösa.

Arbetskraftsstatus i olika åldersgrupper, 2010

	Totalt befolkningen	Arbetslösa	Ej i arbetskraften	Sysselsatta	Andel arbetslösa i procent av arbetskraften*
15-24 år	1 245 600	161 800	604 500	479 300	25,2
25-34 år	1 154 700	81 300	140 900	932 600	8,0
35-44 år	1 290 400	65 700	94 000	1 130 700	5,5
45-54 år	1 218 600	57 000	109 900	1 051 600	5,1
55-64 år	1 193 900	47 600	303 500	842 700	5,4
65-74 år	918 500	..	807 200	109 100	-
Totalt 15-74 år	7 021 600	415 600	2 059 900	4 546 100	8,4

Källa: SCB, AKU

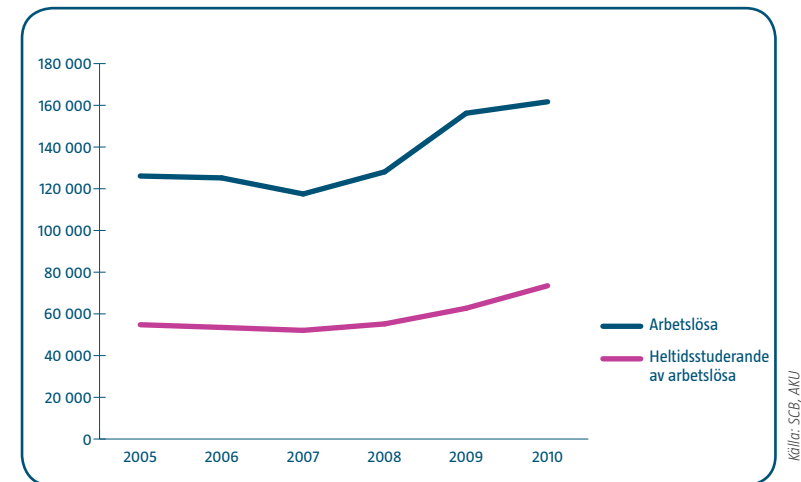
25% av ungdomarna i arbetskraften var arbetslösa. Räknar man bort dem som heltidsstuderar återstår 14%

De som hade den lägsta arbetslösheten var 45–54-åringarna. 5,1 procent av arbetskraften i den åldersgruppen var arbetslösa. Om man ser till könsfördelningen så har männen en högre andel arbetslösa i åldrarna 15–24 år och 45–64 år medan kvinnorna har en högre arbetslöshet i åldrarna 25–44. Pensionärer klassas som "ej i arbetskraften". Det finns dock personer över 65 år som har angett att de söker och kan ta arbete men då de är så få är det svårt att statistiskt säkerställa antalet.

Hälften av de arbetslösa ungdomarna studerar

Som Eskil Wadensjö skriver på sidan 11 kan det vara problematiskt att redovisa ungdomsarbetslösheten. I siffran för de arbetslösa ingår också de som heltidsstuderar och som samtidigt söker arbete, vilket innebär att den elev/student som till exempel letar efter ett extrajobb räknas på samma sätt som den ungdom som är arbetslös på heltid. Av de i genomsnitt knappt 162 000 ungdomar (15–24 år) som var arbetslösa 2010 var 73 500 heltidsstuderande. Det innebär att om man räknar bort de heltidsstuderande så återstår en arbetslöshet om 13,8 procent av arbetskraften i den åldersgruppen.

Arbetslösa och därav heltidsstuderande i åldern 15–24 år, 2005-2010

Källa: SCB, AKU

88 500 anger att de är arbetslösa och 73 500 att de heltidsstuderar men att de hellre vill arbeta. När arbetslösheten ökade, ökade även antalet arbetslösa heltidsstuderande.

Antalet heltidsstuderande som söker arbete har ökat i takt med att arbetslösheten ökat. Mellan 2008 och 2010 ökade arbetslösheten i åldersgruppen 15–24 år med 26,2 procent och antalet heltidsstuderande ökade under samma period med 33,2 procent. En analys som Högskoleverket gjorde 2009 visar att det är fler 19-åringar som söker sig direkt till högskolan när det är lågkonjunktur och att det är fler av dem som redan studerar som fortsätter sina studier.

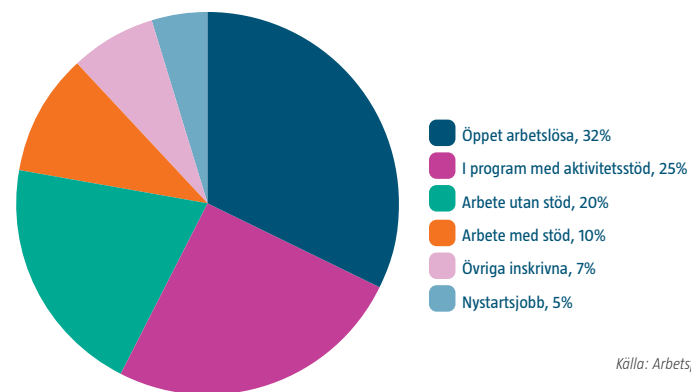
ARBETSFÖRMEDLINGENS STATISTIK

Arbetsförmedlingen redovisar varje vecka och månad statistik över arbetslösheten. Statistiken hämtas från Arbetsförmedlingens operativa förmedlingssystem och innehåller uppgifter om dem som är inskrivna vid Arbetsförmedlingen.

Statistiken är uppdelad i sökandestatistik och platsstatistik. I sökandestatistiken finns bland annat uppgifter om hur många som är öppet arbetslösa och hur många som deltar i arbetsmarknadspolitiska program. Åldersintervallet för denna statistik är 16–64 år. Platsstatistiken visar det rekryteringsbehov som arbetsgivare har anmält till Arbetsförmedlingen.

I Arbetsförmedlingens statistik är antalet arbetslösa betydligt lägre än antalet arbetslösa i SCB:s AKU. Om man lägger ihop antal inskrivna arbetslösa och personer i program med aktivitetsstöd får man en siffra som närmast svarar mot SCB:s arbetslöshetsciffror.

Fördelningen av arbetssökande

Källa: Arbetsförmedlingen

Av de 711 900 personer som var inskrivna vid Arbetsförmedlingen 2010 var 231 100 öppet arbetslösa.

2010 var i genomsnitt totalt 711 900 personer inskrivna hos Arbetsförmedlingen. Av dem var 231 100 öppet arbetslösa och 179 800 deltog i program med aktivitetsstöd, tillsammans 410 900 (SCB:s siffra över arbetslösa 2010 är 415 600).

Vem ingår i kategorin?

- Öppet arbetslösa:** Saknar arbete, söker aktivt och kan direkt ta ett arbete. Deltar inte i något program. I snitt 231 100 personer var öppet arbetslösa år 2010.
- I program med aktivitetsstöd:** Deltar i exempelvis arbetsmarknadsutbildning, arbetspraktik, stöd till start av näringsverksamhet, jobbgaranti för ungdomar, arbetslivsintroduktion eller jobb- och utvecklingsgarantin. 2010 deltog i genomsnitt 179 800 personer i något av dessa program.
- Arbete utan stöd:** I denna grupp ingår deltidsarbetslösa, de som har tillfälligt arbete och de som vill byta arbete (så kallat "ombytessökande"). År 2010 var de i genomsnitt 143 100 personer.
- Arbete med stöd:** Arbetsgivaren får ekonomiskt stöd vid anställning av personer som har svårt att få ett reguljärt arbete. Här ingår också särskilda insatser för funktionshindrade, till exempel lönebidrag. I genomsnitt 73 200 personer fick den typen av stöd under 2010.
- Övriga inskrivna:** Bland annat sökande som inte aktivt söker arbete och/eller inte kan ta ett arbete direkt och arbetslösa som reser till ett annat EU/EES-land för att söka arbete, så kallade tremånaderssökande. Gruppen övriga inskrivna var i snitt 51 400 personer under 2010.
- Nystartsjobb:** Arbetsgivaren får ersättning motsvarande arbetsgivaravgiften vid anställning av personer som varit arbetslösa länge och för nyanlända invandrare. Det finns även särskilt nystartsjobb och nystartsjobb för deltidsarbetslösa. Under 2010 omfattades i genomsnitt 33 400 personer av denna insats.

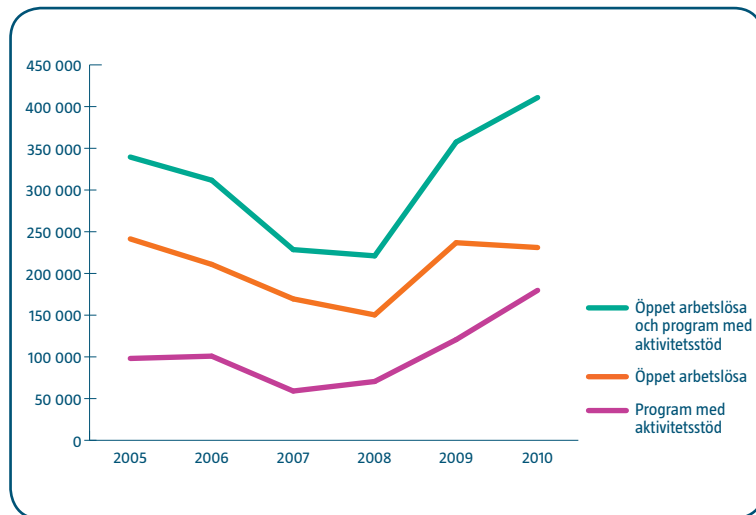
FAKTA

Ökad efterfrågan på arbetskraft

Under 2010 anmäldes 551 000 lediga platser (med mer än 10 dagars varaktighet) till Arbetsförmedlingen. Det är en ökning med nästan 35 procent jämfört med 2009.

Den öppna arbetslösheten minskade men deltagande i program ökade. I genomsnitt var 231 100 personer inskrivna som öppet arbetslösa 2010, en minskning med 5 700 personer jämfört med 2009. Antal deltagare i program ökade med nästan 50 procent, från 120 700 till 179 800. Sedan 2007 har den gruppen mer än tredubblats.

Öppet arbetslösa och personer i program med aktivitetsstöd, 2005–2010

Källa: Arbetsförmedlingen

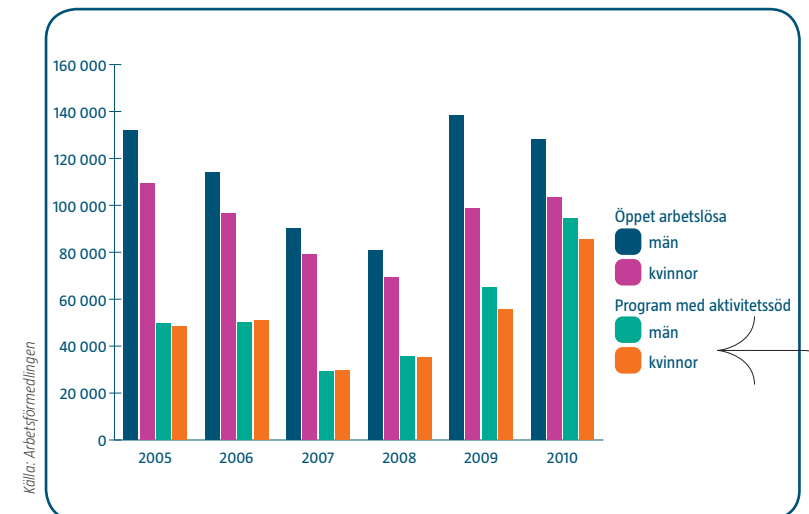
2010 deltog i genomsnitt 179 800 personer i arbetsmarknadsprogram. Under 2010 har andelen programdeltagare ökat kraftigt, många har lämnat arbetslöshetsförsäkringen och gått in i Jobb- och utvecklingsgarantin.

50% fler i program med aktivitetsstöd.

Fler män är öppet arbetslösa eller deltar i program

Den senaste lågkonjunkturen drabbade näringar som industri och byggnadsverksamhet hårt och därmed traditionellt mansdominerade yrkesområden. Den tydliga vändningen uppåt i dessa branscher återspeglas också i minskad arbetslöshet för männen. Men samtidigt var det fortfarande betydligt fler män än kvinnor som var arbetslösa eller deltog i program.

Öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd, 2005–2010

Källa: Arbetsförmedlingen

Männens situation på arbetsmarknaden har förbättrats under 2010 men deltagandet i program har ökat.

I genomsnitt deltog 85 300 kvinnor och 94 500 män i program.

© Copyright Lohner Bildbyrå AB

A-KASSANS STATISTIK

Måttet på arbetslöshet i a-kassan grundar sig på hur många av medlemmarna som får ersättning. Den statistiken sammanställs av IAF. IAF producerar också statistik över bland annat medlemsutveckling, arbetslöshetsersättning och dagpenning.

Allt färre får a-kassa

Alla som är arbetslösa får inte arbetslöshetsersättning. För att kunna få ersättning måste ett antal villkor, bland annat arbetsvillkoret, vara uppfyllda. (Läs mer om hur försäkringen fungerar på sidan 58). Andra orsaker till att man inte kan få ersättning kan vara att ersättningsperioden tagit slut, att man inte söker ersättning eller att man helt enkelt inte är inskriven vid Arbetsförmedlingen. För att få inkomstrelaterad ersättning måste man också uppfylla medlemsvillkoret.

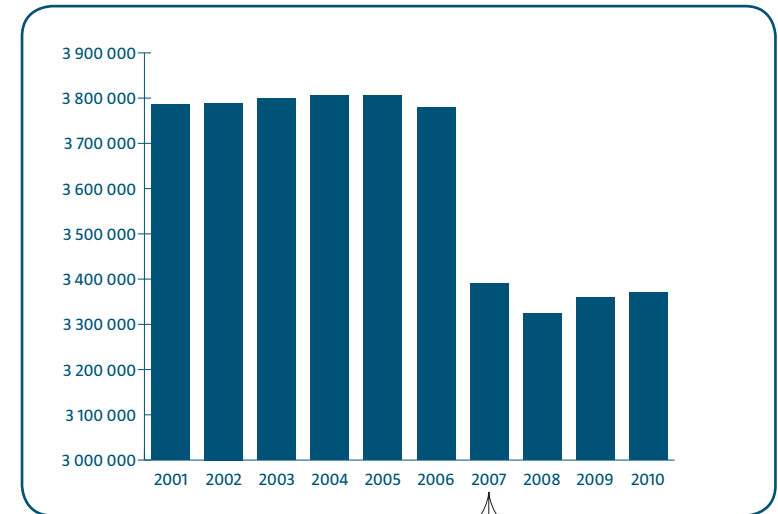
Arbetsförmedlingen konstaterar i sin prognos (Arbetsmarknadsutsikterna hösten 2010) att antalet ersättningstagare har minskat kontinuerligt de senaste åren. I augusti 2010 fick cirka 140 000 personer ersättning, vilket var drygt 40 procent av det totala antalet möjliga ersättningstagare*. Under 2010 tilltog den nedgången. 2006 fick ungefär 80 procent ersättning från a-kassan, vilket innebär att andelen ersättningstagare har halverats mellan 2006 och 2010. Arbetsförmedlingens bedömning är att mindre än en fjärdedel av de arbetslösa kommer att kunna få ersättning 2012.

*arbetslösa, deltidsarbetslösa och timanställda.

68 procent är medlemmar i a-kassan

I december 2010 var 3 370 400 personer medlemmar i en a-kassa, vilket är 68 procent av arbetskraften (SCB:s AKU). Sedan 2009 har medlemsantalet ökat med drygt 10 000 personer. A-kassorna har hämtat igen en del av det stora tapp som skedde efter 2006 då avgifterna höjdes, men fortfarande är det ungefär 430 000 färre nu än då. Mellan september 2006 och juni 2008 minskade medlemsantalet i a-kassorna med nästan en halv miljon.

Medlemsutvecklingen i a-kassorna, 2001–2010

Källa: IAF

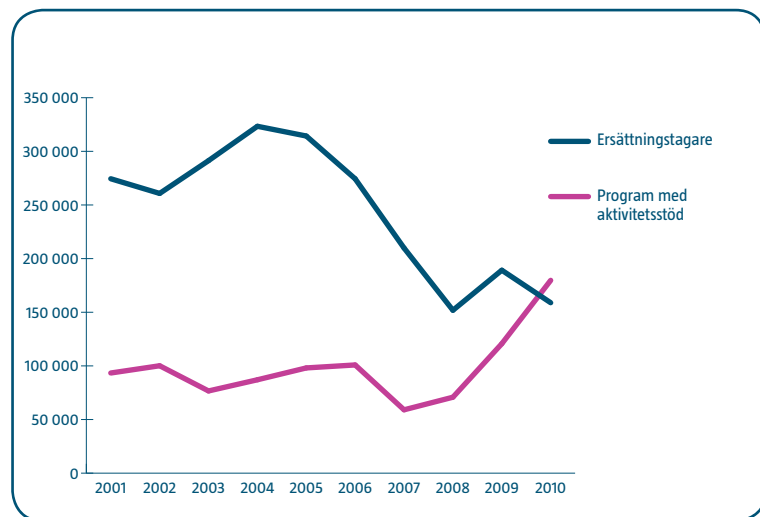
Not: Antal medlemmar 31 december respektive år.

2007
minskade medlemsantalet
med 396 000 personer.

Färre ersättningstagare

Jämför man hur många som fick a-kassa 2010 med hur många som fick det 2001 så har det genomsnittliga antalet minskat med drygt 40 procent. 2010 fick i genomsnitt 158 900 personer ersättning, 2001 var motsvarande siffra 274 400. Av dem som fick ersättning 2010 var det 90 procent som fick inkomstrelaterad ersättning, resterande 10 procent fick ersättning enligt grundförsäkringen.

Ersättningstagare och deltagare i program med aktivitetsstöd, 2001–2010

Det genomsnittliga antalet ersättningstagare har minskat och deltagare i program ökat.

Not: Uppgifter om ersättningstagare, ersättningsdagar och utbetald ersättning i detta avsnitt är grundat på faktisk utbetald ersättning per kassakortsvecka. Uppgifterna är därmed direkt kopplade till den tidpunkt som ersättningen avser. Marginella justeringar av uppgifterna kan ske till följd av eftersläpning i utbetalningar.

FAKTA 2010

553 867 personer deltog någon gång under året i program med aktivitetsstöd.

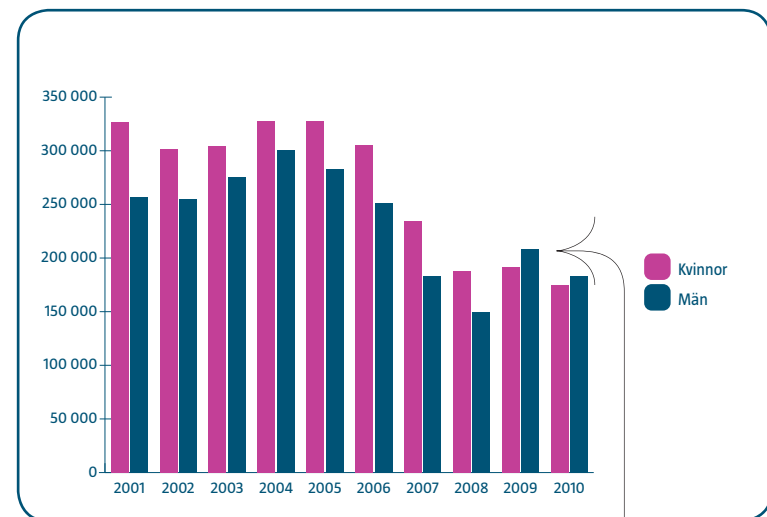
357 608 personer fick någon gång under året arbetslöshetsersättning.

Om man jämför det genomsnittliga antalet personer med arbetslöshetsersättning med antalet personer som deltar i program kan man se att ersättningstagarna det senaste året minskat medan programdeltagarna ökat. När en arbetslös person påbörjar ett arbetsmarknadspolitiskt program så är det inte längre a-kassan som betalar ut ersättningen. De som deltar i program, exempelvis Jobb- och utvecklingsgarantin, får ersättning i form av aktivitetsstöd från Försäkringskassan.

Fler män får ersättning

Åren 2001–2008 fick fler kvinnor än män arbetslöshetsersättning. 2009 skedde dock en förändring – fler män än kvinnor fick ersättning från a-kassan.

Ersättningstagare, per kön, 2001–2010

Som ersättningstagare räknas här den som någon gång under året fått a-kassa.

2009 och 2010 är de enda åren då fler män än kvinnor fått a-kassa.

Mer statistik hittar du på vår
hemsida www.aea.se

aea.se

A-KASSANS STATISTIK I KORTHET

Översikt

Antal medlemmar i en a-kassa i december 2010	3 370 431
Antal ersättningstagare i alla a-kassor 2010	357 608
varav ersättningstagare med grundbelopp	37 244
Genomsnittligt antal ersättningsdagar	81
Utbetald ersättning	16,9 miljarder kronor

2010 fanns 32 a-kassor. Den största a-kassan är Akademikernas med 627 500 medlemmar och minst är Fiskarnas med 626 medlemmar (i april 2011 gick Fiskarnas ihop med Handelsanställdas).

"Topp 5" - de 5 största kassorna med avseende på:

	Antal medlemmar	Ersättnings-tagare	Ersättnings-tagare med grundbelopp	Utbetald ersättning	Flest ersättningsdagar per ersättningstagare
1	Akademikernas	Kommunal-arbetarnas	ALFA	IF Metalls	Musikernas
2	Kommunal-arbetarnas	IF Metalls	Kommunal-arbetarnas	Unionens	Småföretagarnas
3	Unionens	Unionens	Akademikernas	Kommunal-arbetarnas	Bensinhandlarnas
4	IF Metalls	ALFA	Unionens	Akademikernas	Sv Handels o Arbetsgivarnas
5	Lärarnas	Akademikernas	IF Metalls	Handels-anställdas	Ledarnas
Dessa har tillsammans					
	60%	61%	81%	60%	
	av medlemmarna	av ersättnings-tagarna	av ers.tagare med grundbelopp	av utbetald ersättning	

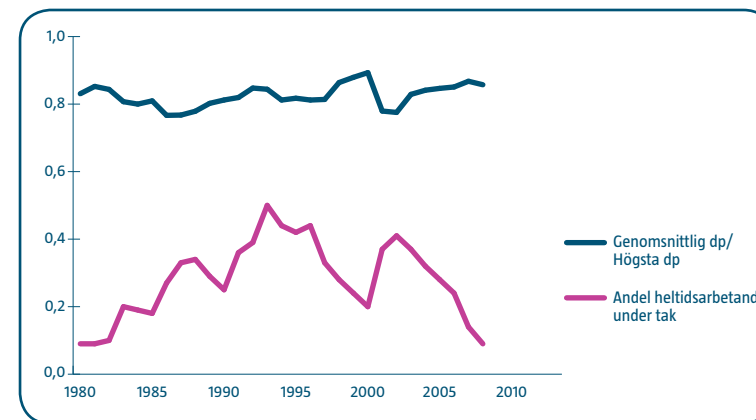
Akademikernas har flest antal medlemmar, Kommunals har flest ersättningstagare och IF Metalls betalar ut mest pengar. De listade a-kassorna har mer än 60 procent av såväl medlemmarna, ersättningstagarna och den utbetalda ersättningen.

A-kassan; grundtrygghet eller inkomstförsäkring? av Karl-Oskar Lindgren

Tanken med ersättning enligt inkomstbortfallsprincipen i våra kollektiva försäkringssystem är att den ska vara relaterad till det inkomstbortfall som drabbar oss när vi blir sjuka, arbetslösa eller gamla. Det har dock ifrågasatts om detta längre gäller arbetslöshetsförsäkringen. Många menar att de senaste årens massflykt från arbetslöshetskassorna och det låga ersättningstaket har bidragit till att kraftigt urholka inkomstbortfallsprincipen.

Jag skulle dock vilja påstå att denna beskrivning av den svenska arbetslöshetsförsäkringens utveckling endast delvis är korrekt. Den är riktig så tillvida att det låga ersättningstaket innebär att a-kassan idag erbjuder grundtrygghet snarare än inkomsttrygghet för de flesta arbetstagargrupper. Men tvärtom vad många hävdar är detta förhållande inte nytt vilket framgår av diagrammet nedan.

Källa: Egna beräkningar med data från IAF och SCB.

Den rosa linjen i diagrammet anger andelen heltidsarbetande med löner som var lägre än ersättningstaket under perioden 1980–2008. Den blå linjen visar hur den genomsnittligt utbetalade dagpenningen har förhållit sig till den högsta dagpenningen över tid.

I början av 1980-talet var det således färre än en av tio heltidsarbetande som skulle ha fått ut den stadgade ersättningsnivån i händelse av arbetslöshet. Under 1980-talet höjdes sedan den högsta dagpenningen kraftigt vilket gjorde att andelen heltidsarbetande med löner under ersättningstaket ökade. Under andra hälften av 1990-talet sjönk sedan andelen heltidsarbetande under ersättningstaket i snabb takt och år 2000 var den nere på 20 procent. Denna utveckling stoppades temporärt till följd av de höjningar av ersättningstaket som trädde i kraft 2001 och 2002. Därefter ser vi dock återigen en tydlig negativ trend och år 2008 var det återigen fler än 90 procent av de heltidsarbetande som hade löner över ersättningstaket.

Tillgängliga data ger alltså inget entydigt stöd för påståendet att inkomstbortfallsprincipen har minskat i betydelse i arbetslöshetsförsäkringen över tid. I stället visar den att kopplingen mellan lön och försäkringsförmåner var väldigt svag i början av 1980-talet för att sedan förstärkas under det följande decenniet för att sedan återigen försvagas från mitten av 1990-talet fram till nu.

I dag erbjuder mer än hälften av de fackförbund som är anslutna till en centralorganisation en kollektiv kompletterande inkomstförsäkring till sina medlemmar.

Visst är det så att inkomstbortfallsprincipen utan tvekan har en mycket svag ställning i dagens arbetslöshetsförsäkring och att det är endast för en liten minoritet av arbetstagarna som det finns en tydlig koppling mellan arbetsinkomst och arbetslöshetsersättning. Men detta är alltså inget nytt fenomen. Med detta sagt är det dock viktigt att påpeka att det finns en viktig skillnad mellan dagens situation och den som rådde i början av 1980-talet. Då rådde full sysselsättning och arbetslöshetsriskerna var låga för personer i allmänhet och medel- och höginkomsttagare i synnerhet. I dag är risken att bli arbetslös en realitet för stora grupper på arbetsmarknaden, vilket också innebär att saker som låg täckningsgrad och lågt ersättningstak får mycket större praktisk betydelse i dag än vad det fick i början av 1980-talet. Detta torde också vara anledningen till att vi har sett ett kompletterande försäkringssystem

växa fram under de senaste åren. I dag erbjuder mer än hälften av de fackförbund som är anslutna till en centralorganisation en kollektiv kompletterande inkomstförsäkring till sina medlemmar.

”...saker som låg täckningsgrad och lågt ersättningstak får mycket större praktisk betydelse idag än vad det fick i början av 1980-talet.”

Skillnaden mellan dagens situation och den som rådde i början av 1980-talet beror dock främst på att arbetslöshetsriskerna har förändrats över tid, inte på att arbetslöshetsförsäkringen har förändrats. De som argumenterar för att den offentliga arbetslöshetsförsäkringen ska erbjuda ett reellt skydd för det inkomstbortfall som drabbar oss när vi blir arbetslösa bör således argumentera för införandet av inkomstbortfallsprincipen i arbetslöshetsförsäkringen, snarare än för återupprättandet av denna princip.

Karl-Oskar Lindgren

Fil. dr och forskare, Statsvetenskapliga institutionen, Uppsala universitet

90% av de heltidsarbetande hade löner över ersättningstaket.

Några barn borde också brinna av Göran Greider

Kanske var det runt 1993 som en obehaglig affisch dök upp på annonsplatserna på stan eller i tunnelbanan: En man som brändes på bål. Det var en tjänsteman som brändes till döds på en TCO-affisch. Och det som förtärde honom var arbetslösheten. Då, under de där nittiotalsåren när massarbetslösheten exploderade i Sverige, svedde eldslågorna även tjänstemännen på ett sätt de inte tidigare varit riktigt vana vid. Och det är ingen tvekan om att det var reaktionerna på denna arbetslöshet som slungade en socialdemokratisk regering till makten.

Under några års tid diskuterades verkligen arbetslösheten som det stora gisslet i samhället. Jag skrev artiklar där jag drog fram den klassiska studien från Marienthal, ett samhälle i Österrike på trettioalet, där arbetslösheten beredde marken för den kommande fascismen. Ofta satt jag och pratade med den åldrade LO-ekonomen Rudolf Meidner, vars personliga livsöde sträckte sig långt ner i den tyska mellankrigstid då arbetslösheten i Tyskland nådde 40 procent. Denne tyske jude bodde i Berlin den januaridag då Adolf Hitler steg ut från Rikskansliet som kansler. Några månader sedan var Meidner tvungen att fly från sitt hemland.

A-kassans öde speglar detta: Den ses som ett slags belastning i statens finanser. Den tid är förbi när a-kassan betraktades som ett instrument för att balansera lågkonjunkturer och hålla efterfrågan uppe i samhällsekonomin.

Men redan under dessa nittiotalsår minns jag att forskare stilla varnade för att intresset för de arbetslösa kanske inte kommer att hålla i sig; samhällen vänjer sig förunderligt snabbt. Under ett par decenniers tid efter krigsslutet 1945 levde minnet av hur detta sociala gissel drabbade Europa kvar hos de politiska eliterna. Sedan bleknade det. På nittioalet hade i de flesta europeiska länder en hög nivå på arbetslösheten varit vanlig länge och till slut fått effekten att frågan trängts ut ur det allmänna medvetandet.

Där är vi idag. Mätt med efterkrigsmått har vi massarbetslöshet i Sverige och i många västländer. Det förvånar mig att orsakssambandet mellan denna höga arbetslöshet och den bruna våg som rullar genom västvärlden – från Marine Le Pen i Frankrike, Jimmie Åkesson i Sverige eller delvis Teapartyrörelsen i USA – så sällan görs till huvudtema i debatten. Arbetslöshet är ett förträngt samhällsproblem. A-kassans öde speglar detta: Den ses som ett slags belastning i statens finanser. Den tid är förbi när a-kassan betraktades som ett instrument för att balansera lågkonjunkturer och hålla efterfrågan uppe i samhällsekonomin. Den är inte ens en social rättighet. Den har reducerats till ett tråkigt ”bidrag”.

Jag undrar om inte själva begreppet socialförsäkring egentligen är på väg ut – istället ses a-kassa som vilken försäkring som helst, där kostnaden ska spegla riskerna för den enskilde.

Hur kunde nittonhundralets stora drama, den katastrofala massarbetslösheten, reduceras till ett allt blekare minne? Hur kan miljoner arbetslösa européer idag vara så svagt närvarande i den politiska debatten? Det där bålet brinner också idag. Men jag saknar något på affischen så som jag minns den: Den arbetslöses barn borde brinna där också. Varför ser vi inte dessa små facklor i natten?

Göran Greider

”Jag undrar om inte själva begreppet socialförsäkring egentligen är på väg ut – istället ses a-kassa som vilken försäkring som helst, där kostnaden ska spegla riskerna för den enskilde.”

Hur bör arbetslöshetsförsäkringen utformas? av Lars Calmfors

Hur arbetslöshetsförsäkringen bäst utformas är en ständigt aktuell fråga. Det finns ett antal intressanta aspekter som är värda att diskutera. Jag ska behandla några: differentieringen av avgifterna, obligatorisk försäkring, ersättningsnivån och en konjunkturberoende försäkring.

Differentiering av avgifterna

Avgifterna till arbetslöshetsförsäkringen har differentierats så att de beror på arbetslösheten i respektive a-kassa. Det finns tre argument för detta:

Det första har att göra med lönebildningen. Om återhållsamma löneökningar på ett avtalsområde minskar arbetslösheten där, kan avgifterna till a-kassan sänkas. Det skapar drivkrafter för återhållsamhet och kan därför bidra till lägre arbetslöshet. Det andra argumentet är att om högre arbetslöshet i en sektor leder till höjda avgifter, så förstärks drivkrafterna att flytta till andra sektorer. Det minskar risken att försäkringen permanent subventionerar stagnerande sektorer. Det tredje argumentet är att öka a-kassornas intresse av att medverka till att de arbetslösa kommer i arbete.

Regeringen har främst betonat lönebildningsargumentet. Det är ett korrekt teoretiskt argument under vissa förutsättningar. Problemet är att verkligheten avviker kraftigt från dessa förutsättningar. Överlappningen mellan kassor och avtalsområden är ofullständig. Kassorna svarar bara för de arbetslösas försörjning under begränsad tid. Många löner bestäms på lokal nivå eller genom individuella överenskommelser. Kopplingen mellan avgift och arbetslöshet upphör när kassorna slår i taket för den arbetslöshetsavgift de betalar till staten.

Som arbetslöshetsförsäkringen ser ut i dag, har de differentierade avgifterna liten effekt på lönebildningen. Mot eventuella fördelar måste man ställa nackdelarna. En sådan är att högre avgifter för sysselsatta än för arbetslösa minskar drivkrafterna för arbete. Men framför allt har

differentieringen inneburit att den genomsnittliga a-kasseavgiften höjts, vilket lett till att antalet medlemmar i kassorna minskat. Med rådande system innebär differentieringen enligt min uppfattning mer nackdelar än fördelar.

Obligatorisk arbetslöshetsförsäkring

Det finns starka skäl för en obligatorisk arbetslöshetsförsäkring: såväl det paternalistiska argumentet att alla ska ha en god försäkring som det fördelningspolitiska argumentet att alla ska bidra till finansieringen.

Med en obligatorisk försäkring är det svårt att se några starka skäl för att bevara de fackliga a-kassorna. Det är komplicerat nog att utforma en försäkring som balanserar målen om god försäkring och

en väl fungerande arbetsmarknad utan att också väga in andra mål, som att främja medlemskap i facket.

”Med en obligatorisk försäkring är det svårt att se några starka skäl för att bevara de fackliga a-kassorna.”

En obligatorisk försäkring som inte bygger på nuvarande kassor skulle göra det möjligt att differentiera avgifterna på ett bättre sätt än i dag så att de verkligen avpassas efter avtalsområdena. Vinsterna av en differentiering skulle då bli större, samtidigt som ett obligatorium löser problemet med att många står utanför den inkomstberoende försäkringen. Trots det är det inte självklart att fördelarna med differentierade avgifter ens i ett sådant system uppväger alla administrativa komplikationer – och svårigheter att förklara och få acceptans för modellen – som skulle uppstå.

Ersättningsnivån

Allt fler slår i taket i försäkringen, som legat nominellt oförändrat sedan 2002. Den högsta dagpenningen har aldrig varit så låg som andel av genomsnittslönen som i dag. Försäkringsmässigheten i systemet har successivt minskat.

Det är ingen bra idé att på förhand lägga fast tak (och grundbelopp) i nominella termer för långa perioder och sedan låta lönetillväxten

successivt urholka ersättningsgraden. Det vore bättre med en klar princip för hur många som ska ligga över taket eller hur taket ska förhålla sig till den genomsnittliga lönenivån.

En konjunkturberoende försäkring

Det finns två argument för att göra arbetslöshetsersättningen konjunkturberoende, det vill säga mer generös i lågkonjunkturer än i högkonjunkturer.

”En konjunkturberoende arbetslöshetsersättning är en idé som ligger utanför den vanliga politiska debatten, men just därför kan den vara värd seriösa överväganden.”

För det första spelar ersättningsnivån större roll i lågkonjunktur, då det tar lång tid att hitta ett jobb. I högkonjunktur blir inkomstförlusten för den som blir arbetslös i regel begränsad därför att det oftast går att hitta nytt jobb ganska fort. Det gör då mindre om ersättningen är låg.

För det andra har en generös ersättning förmodligen liten effekt på arbetslösheten i en lågkonjunktur, därför att den enskilde då har små möjligheter att påverka hur lång tid det tar att hitta ett jobb. I en högkonjunktur spelar den enskildes sökbeteende större roll.

En konjunkturberoende ersättning skulle innebära en bättre försäkring än dagens system. Det har gjorts kalkyler som tyder på att en sådan konstruktion inte skulle öka den genomsnittliga arbetslösheten över en konjunkturcykel utan möjligen rentav minska den.

Två invändningar brukar resas. Den första är att det är lättare att höja ersättningen än att sänka den. Det är ett starkt argument för att ett sådant system ska bygga på regler och inte på beslut från fall till fall.

Den andra invändningen är att risken kan öka för att tillfällig konjunkturarbetslöshet omvandlas till bestående strukturarbetslöshet om ersättningsnivån höjs när arbetslösheten ökar. Hur stor denna risk

är beror dock på hur man utformar reglerna. Det vore förmodligen olämpligt med en regel om att ersättningen alltid ska vara högre om arbetslösheten ligger över en viss nivå. En bättre regel vore att ersättningen höjs över en normalnivå om arbetslösheten ligger, säg 1,5 procentenheter över genomsnittet under de två föregående åren (och sänks under normalnivån om arbetslösheten ligger 1,5 procentenheter under de föregående två årens genomsnitt). Då skulle ersättningen automatiskt återgå till normalnivån när konjunkturen vänder.

En konjunkturberoende arbetslöshetsersättning är en idé som ligger utanför den vanliga politiska debatten, men just därför kan den vara värd seriösa överväganden.

Lars Calmfors

Professor i internationell ekonomi vid Stockholms universitet och ordförande i Finanspolitiska rådet

Hellre status än heltidsarbete? av Ebba Witt-Brattström

Jag har forskat och undervisat i svensk högskola sedan slutet av 1980-talet. Förutom några månader mellan disputationen och en forskarassistenttjänst, då jag försörjde mig som kulturskribent, har jag inte drabbats av arbetslöshet. Men jag har känt många som inte haft min tur. På mina hittills tre akademiska arbetsplatser har jag sett kolleger stillatigande acceptera vad jag skulle vilja kalla en systemimmanent deltidsarbetslöshet.

Jag syftar på timplärare som inte vet från en termin till en annan hur många timmar de kan få på sin institution. Ofta har jag frågat mig (och i ett par fall, även dem), varför de inte söker jobb utanför universitetet, framför att gå som ett slags paria i våra korridorer. För så märkligt är det akademiska systemet, att du rankas efter din förmåga att hålla dig undan grundundervisningen. Det drabbar även professorer som tycker det är roligt att undervisa på alla nivåer. Ditt akademiska rykte stiger med varje ny doktorand, varje nytt forskningsanslag och förstås varje nytt uppdrag i kommittéer och styrelser du får. (Lite liknar det medicinen: excellensforskare ska hålla sig så långt från patienterna som möjligt).

Så svaret på frågan varför så många väljer att hänga kvar på högskolan, oavsett arbetsvillkoren, är att det anses ge hög status att vara högskoleakademiker.

Så illa var det inte när jag påbörjade min forskarutbildning. Flera av mina äldre doktorandkamrater sökte och fick lektorstjänster på gymnasiet efter disputationen. Ingen

av dem uppfattade det som ett dåligt yrkesval, tvärtom, de såg fram emot att göra en samhällelig insats och samtidigt få användning för sin utbildning. Och det fanns tjänster! 1989 hade vi 1 700 lektorer i skolan, idag återstår futtiga 200.

Så vem klandrar de universitetslärare som idag försöker hitta en balans

Så svaret på frågan varför så många väljer att hänga kvar på högskolan, oavsett arbetsvillkoren, är att det anses ge hög status att vara högskoleakademiker.

mellan timmar på sin institution och arbetslöshetsersättning, medan de hoppas på bättre tider? Inte jag i alla fall. Det stora problemet är självförtroendet, som sjunker i takt med att terminerna går. När jag satt i en forskningsfinansierande beredningsgrupp hände det att ansökningarna innehöll tårdrypande beskrivningar av ovanstående typ av hopplappad och osäker ekonomi. Det var sällan en bra utgångspunkt för att tänka ut ett angeläget forskningsprojekt.

Värst är kanske att nervositeten över att fastna i ”undervisningsträsket”, och därmed se sin ”status” sjunka, sprider sig till den yngre generationen. ”Vad kan du erbjuda mig efter disputationen?” kan vara första frågan till handledaren. ”Skriv en bra avhandling, så reder det sig i fortsättningen”, brukar jag svara. Det är ett ärligt svar, även om jag med det menar att de måste våga se möjligheterna också utanför universitetsmurarna. För kvinnor i synnerhet, kan det löna sig, eftersom de fortfarande löper risk att slå huvudet i det berömda glastaket eller läcka ut på väg mot toppen (”leaky pipelines”). Kanske är det därför som kvinnor har lättare att ställa om och ta de jobb som finns. De är lite mer pragmatiska, och dessutom gillar de att jobba. I alla fall vill jag gärna tro att det är så, och att männen lär sig något av deras överlevnadsstrategier.

Ebba Witt-Brattström

”På mina hittills tre akademiska arbetsplatser har jag sett kolleger stillatigande acceptera vad jag skulle vilja kalla en systemimmanent deltidsarbetslöshet.”

Jobb- och utvecklingsgarantin ökade

Jobb- och utvecklingsgarantin (JOB) infördes i juli 2007 och är nu Arbetsförmedlingens överlägset största programinsats. I december 2010 hade den nästan 90 000 deltagare. Under perioden juli 2007 – april 2010 har ungefär 134 000 personer varit inskrivna i programmet.

En väg tillbaka till arbetsmarknaden

JOB är ett så kallat ramprogram hos Arbetsförmedlingen, där deltagarna erbjuds olika individuellt anpassade insatser. Syftet är att erbjuda personer som har varit arbetslösa länge ett förstärkt stöd och hjälpa dem tillbaka till arbetsmarknaden så snabbt som möjligt.

Hjälp för långtidsarbetslösa

JOB erbjuds den som är arbetslös och vars ersättningsperiod hos a-kassan tagit slut eller är på väg att ta slut. Det finns några andra möjligheter att få delta i programmet, exempelvis kan även den som inte har rätt till a-kassa erbjudas JOB om han eller hon har varit inskriven som arbetslös hos Arbetsförmedlingen i 18 månader eller längre. Den som deltar i JOB fortsätter att vara inskriven där till dess han eller hon får ett arbete eller av annan anledning lämnar Arbetsförmedlingen och programmet. Andra anledningar än arbete att lämna JOB kan vara pension, sjukskrivning eller studier. Alla som deltar i JOB har rätt till aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning i faserna 1 och 2. För att ha rätt

till ersättning i fas 3 måste man ha ett aktivitetsstöd som grundar sig på arbetslöshetsersättning. Ersättningen betalas ut av Försäkringskassan. Aktivitetsstödet är 65 procent av den tidigare inkomsten, men som mest 680 kronor och som minst 223 kronor före skatt.

Jobb- och utvecklingsgarantins tre faser

Fas 1	Fas 2	Fas 3
<ul style="list-style-type: none"> Högst 150 ersättningsdagar. Kartläggning av individuella behov och stöd i arbetssökandet. Kartläggning och planering. Förberedande aktivitet. Jobbsökaraktivitet med coaching. 	<ul style="list-style-type: none"> Ska stärka deltagarens kontakt med arbetsmarknaden. Arbetsplatsförlagda aktiviteter. Arbetspraktik. Arbetssträning. Förstärkt arbetssträning. 	<p>Fas 3 inleds efter 450 ersättningsdagar. Det finns ingen borte gräns. Syftet är att förstärka deltagarens kontakt med arbetsmarknaden. Sysselsättning hos anordnare, två år i taget.</p>

Gränsen mellan fas 1 och 2 är mycket otydlig, men båda ska innehålla aktivitet till 75 procent av utbudet. Fas 3 ska erbjuda aktivitet på hela arbetsutbudet.

Få lämnar JOB

Det är mest sannolikt att en deltagare lämnar JOB strax efter inskrivning i programmet. Därefter blir det kontinuerligt mindre och mindre troligt att deltagaren ska lämna programmet. Sannolikhetsminskningen avtar något i samband med överflyttning till fas 3, för att sedan fortsätta att minska.

Resultat 2010 – drygt 30 procent fler deltagare

Under 2010 har det totala antalet deltagare i JOB ökat med 30,8 procent eller 20 814 personer. Ökningen är betydligt större för männen (39 procent) än för kvinnorna (22 procent).

JOB Riket	Kvinnor	Män	Totalt
Januari 2010	32 875	34 752	67 627
December 2010	40 109	48 332	88 441
Ökning 2010:	30,8 procent, 20 814 personer		

2010 ökade antalet JOB-deltagare från 67 600 till 88 400, det vill säga 30 procent.

Resultat 2010 för AEA – långsammare ökning

Antalet AEA-medlemmar i JOB har ökat med 17,4 procent. Även hos oss är det andelen män som har ökat mest (19 procent). Andelen kvinnliga AEA-medlemmar i JOB har ökat med 15 procent. I december deltog 5 847 av AEA:s medlemmar i något program med aktivitetsstöd, 58 procent av dem deltog i JOB.

JOB AEA-medlemmar	Kvinnor	Män	Totalt
Januari 2010	1 329	1 547	2 876
December 2010	1 539	1 838	3 377
Ökning 2010:	17,4 procent, 501 personer		

Fas 3 ökade med 87,7 procent

Ökningen av antalet deltagare i JOB är extremt ojämnt fördelad över programmets tre faser. Det är antalet deltagare i Fas 1 och Fas 3 som har ökat, medan deltagarantalet i Fas 2 har minskat under året. Fas 3 har ökat i särklass mest med 87,7 procent (11 605 personer). Andelen kvinnor ökade mest: 92 procent, jämfört med en ökning bland män på 83 procent.

Fas 3 Riket	Kvinnor	Män	Totalt
Januari 2010	6 328	6 909	13 237
December 2010	12 175	12 667	24 842
Ökning 2010:	87,7 procent, 11 605 personer		

69-procentig ökning bland AEA-medlemmarna

Bland AEA:s medlemmar är det också kvinnorna som står för den största ökningen, 74 procent. Männen har ökat med 65 procent. Totalt är ökningen 69 procent.

Fas 3 AEA-medlemmar	Kvinnor	Män	Totalt
Januari 2010	268	412	680
December 2010	468	681	1 149
Ökning 2010:	69 procent, 469 personer		

När sjukdagarna tagit slut

Regelverket för att vara sjukskriven och återintroduceras till arbetsmarknaden har förändrats de senaste åren. AEA reder ut några av nyckelbegreppen och redogör för hur det har gått i praktiken.

Kort om sjukpenning

Alla sjuka som har en anställning på minst en månad eller som har arbetat minst 14 dagar i sträck har rätt till sjuklön från sin arbetsgivare de första 14 dagarna av sjukskrivningen.

Om en anställd är sjuk längre än 14 dagar ska arbetsgivaren göra en sjukanmälan till Försäkringskassan, som prövar om det finns rätt till sjukpenning. Arbetslösa och företagare ska själva anmäla sin sjukdom till Försäkringskassan första sjukdagen för att få sin sjukpenning därifrån.

Sjukpenning med 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten kan betalas ut i max 364 dagar under en ramtid på 450 dagar. Vid sjukdom längre än 364 dagar sänks ersättningen med drygt 5 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten, så kallad sjukpenning på fortsättningsnivå. Sjukpenning på fortsättningsnivå kan betalas ut i ytterligare 550 dagar för personer som uppfyller kraven.

När sjukpenningen tar slut

Skulle rätten till sjukpenning ta slut utan att man har ett arbete att återgå till erbjuder Arbetsförmedlingen en plats i en aktivitet som kallas arbetslivsintroduktion. Syftet är att ta reda på individens förutsättningar och utreda vilken typ av stöd som behövs för att hon eller han ska kunna återgå i arbete. Arbetslivsintroduktionen pågår som längst i tre månader.

När en person deltar i arbetslivsintroduktion

betalas aktivitetsstöd ut från Försäkringskassan. För a-kassemedlemmar är aktivitetsstödet lika stort som den a-kasseersättning (max 680 kr per dag) som personen skulle ha rätt till vid arbetslöshet. Om man

inte är med i någon a-kassa, slutar betala sin a-kasseavgift eller inte klarar kraven för arbetslöshetsersättning blir ersättningen 223 kronor om dagen. Dagarna med aktivitetsstöd räknas av från ersättningsperioden hos a-kassan.

Om man inte börjat arbeta eller har hittat annan sysselsättning efter tre månader i arbetslivsintroduktionen, kan man fortsätta i annat lämpligt program hos Arbetsförmedlingen eller, om man bedöms vara för sjuk för att arbeta, återgå till sjukförsäkringen.

Rehabiliteringskedjan

För alla som är sjuka ska arbetsförmågan bedömas. Den som inte kan utföra sina ordinarie arbetsuppgifter har rätt till sjukpenning de första 90 sjukskrivningsdagarna. Efter 90 dagar ska det undersökas om arbetsgivaren har några andra arbetsuppgifter än de som den sjukskrivne vanligtvis utför, som vederbörande kan klara. Om det inte finns några lämpliga arbetsuppgifter alls hos arbetsgivaren fortsätter rätten till sjukpenning i ytterligare 90 dagar.

Efter 180 sjukdagar prövas arbetsförmågan mot hela arbetsmarknaden vilket innebär att det kan bli aktuellt med a-kassa för den som har arbetsförmåga men inget lämpligt arbete. Skulle Försäkringskassan bedöma att den sjukskrivne kommer att kunna återgå till arbete hos sin arbetsgivare före dag 366 kan hon eller han fortsätta att vara sjukskriven till dess.

Under 2010 har knappt 30 000 personer deltagit i arbetslivsintroduktionen. Två tredjedelar är 40–59 år (14 281 kvinnor respektive 6 144 män). Bland kvinnorna är åldersspannet 40–49 år i särklass störst med 8 209 personer. Vi kan konstatera att könsfördelningen i programmet är ojämn, två tredjedelar av deltagarna i arbetslivsintroduktionen är kvinnor.

Arbetslivsintroduktion Riket	Kvinnor	Män	Totalt
2010	23 694 (69 procent)	10 600 (31 procent)	34 294

Den kvinnliga övervikten i programmet är ännu mer påtaglig bland AEA:s medlemmar. 81 procent av de AEA-medlemmar som deltagit i arbetslivsintroduktionen under 2010 är kvinnor. Bland dem är flest i åldern 30–49 år.

Arbetslivsintroduktion AEA	Kvinnor	Män	Totalt
2010	1 610	379	1 989

Under 2010 har 29 919 personer lämnat arbetslivsintroduktionen. 2,3 procent har gått vidare till reguljärt arbete. 3,8 procent har gått till arbete där arbetsgivaren får någon form av ekonomiskt stöd för deras anställning. En majoritet, 58,8 procent, har fortsatt i andra program hos Arbetsförmedlingen. 6,6 procent är öppet arbetslösa. En dryg fjärdedel, 28,5 procent, har lämnat Arbetsförmedlingen och redovisas som övrigt* i tabellen nedan.

Lämnat arbetslivsintroduktionen 2010	Totalt	
	Personer	Procent
Arbete utan stöd	687	2,3
Arbete med stöd	1 140	3,8
Program m aktivitetsstöd	17 595	58,8
Öppet arbetslös	1 960	6,6
Övrigt*	8 537	28,5
Totalt	29 919	100

* I gruppen ingår till exempel de som börjat studera, återgått till sjukförsäkringen och de som pensionerats.

14 255 personer lämnade sjukförsäkringen vid årsskiftet 2009/2010 som en konsekvens av tidsgränserna. Av dem var det 12 570 som anmälde sig på Arbetsförmedlingen och av dessa var det 52 procent som hade återvänt till sjukförsäkringen per den 31 oktober 2010.

Friska och arbetsföra måste sporras

av Maria Abrahamsson

Barn som växer upp med föräldrar som saknar jobb kan vara fattiga på mer än ett sätt. För barnfattigdom handlar inte bara om att föräldrar inte har råd att betala in hundralapparna det kan kosta att skicka iväg ungarna på skolresa. Nej, arbetslösa föräldrar kan sätta spår också på ett mentalt plan.

När min far blev av med jobbet hade jag för all del passerat 30-strecket. Också mina syskon var sedan länge utflugna ur boet. Mamma och pappa var båda i 55-årsåldern och hela familjen, inklusive barnbarn, svärsöner och döttrar, var övertygad om att det bara var en tidsfråga innan familjens överhuvud som hade jobbat hårt sedan tonåren med allt från att bygga tåg och utmärka sig som landets yngste droskägare till att senare sälja bilar i såväl Volvos som egen regi, självklart skulle den mannen snart vara tillbaka på arbetsmarknaden i full sving.

”Om skattehöjningar inte är en framkomlig väg, återstår bara att begränsa människors efterfrågan på välfärdstjänster genom ännu strängare prioriteringar av äldreomsorg och sjukvård inom den offentliga sektorn.”

Men han kom aldrig tillbaka. I januari fyllde pappa 70 år och jag blir nästan lite blöt i ögat när jag ur bokhyllan drar fram rapporten om strutsuppfödningen på Öland som min arbetslöse pappa skrev på 90-talet som avslutning på ännu en meningslös kurs som han tvingades genomlida för att få kvittera ut a-kassa.

Borde han i stället ha befriats från arbetsförmedlingens tvångströja och krönt sin yrkeskarriär med att bli förtidspensionär? Vi diskuterade den saken när jag kom på besök från mitt alltmer arbetsintensiva liv i Stockholm. För det mesta kom vi ihop oss. Men nu lika lite som då viker jag en tum från uppfattningen att det är helt åt skogen att friska och arbetsföra människor inte sporras bättre att själva bidra till välfärdsbygget så länge de har möjlighet till det.

Det är möjligt att finansiera all välfärd över skattsedeln, men då måste vi höja skattetrycket rejält. Vill vi det? Nej, inte att döma av valutgången i förra höstens val. Om skattehöjningar inte är en framkomlig väg, återstår bara att begränsa människors efterfrågan på välfärdstjänster genom ännu strängare prioriteringar av äldreomsorg och sjukvård inom den offentliga sektorn. Fast inte heller det låter som något vinnande valkoncept.

När allt läggs till allt är ändå regeringens konsekvent genomförda jobblinje den bästa medicinen för att undvika onödigt arbetslöshet. Samtidigt säkras välfärden, och barnfattigdomen minskar. Dessa ting hänger ofrånkomligen ihop.

Maria Abrahamsson

”För barnfattigdom handlar inte bara om att föräldrar inte har råd att betala in hundralapparna det kan kosta att skicka iväg ungarna på skolresa.”

Är mamma eller pappa arbetslös?

”Sysselsättningen ökar, arbetslösheten minskar, männen är arbetslösa längre och ungdomarnas arbetslöshet är fortsatt hög.” Statistik om arbetsmarknaden finns på lednen och tvären, siffror som pekar uppåt och siffror som pekar nedåt, och ibland handlar det om personer i åldersspannet 16–64 och ibland 15–74 år.

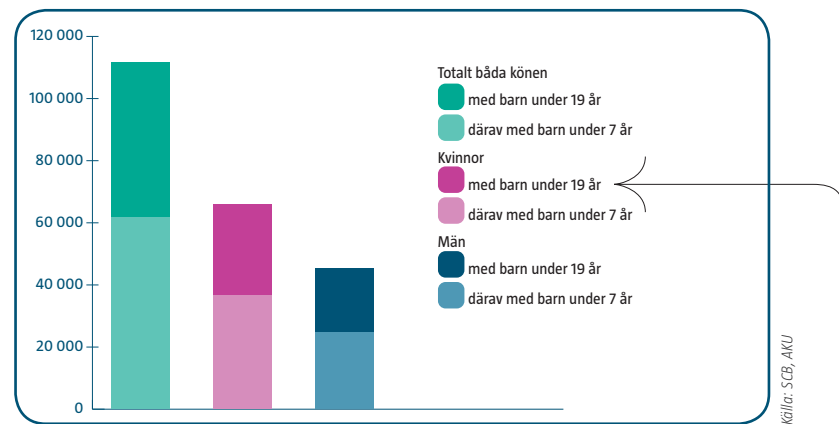
Bakom varje siffra finns verkliga människor av kött och blod. När en person blir arbetslös påverkar det förstås den drabbade själv, men i regel ytterligare ett antal personer i dennes närhet. När mamma eller pappa, eller kanske båda två, blir arbetslösa – hur påverkar det barnen? Det handlar om det självklara – ekonomin. Men också om det sociala.

Att vi i det här avsnittet redovisar statistik för flera olika år beror på att alla statistikuppgifter för 2010 inte fanns tillgängliga vid publiceringen av vår arbetslöshetsrapport.

En fjärdedel av de arbetslösa har barn

2010 var i genomsnitt 416 000 personer arbetslösa. 112 000 av dem, 27 procent, hade hemmaboende barn under 19 år. Av dessa hade drygt hälften, i genomsnitt 62 000, barn som var yngre än 7 år.

Arbetslösa med hemmaboende barn, 2010

En fjärdedel av de arbetslösa har barn under 19 år. 43 procent fler kvinnor än män är arbetslösa och har barn som bor hemma. Mer än hälften av de arbetslösa föräldrarna har barn under 7 år.

Fler arbetslösa kvinnor än män har barn under 19 år.

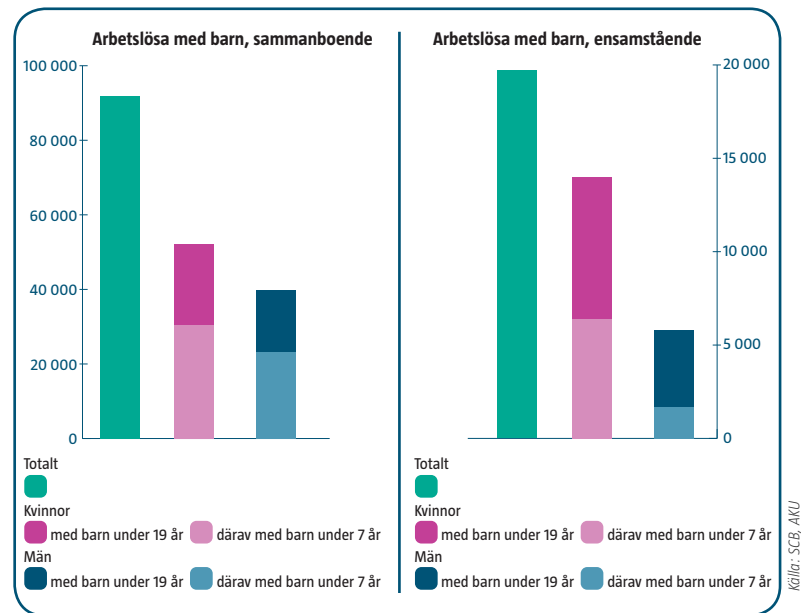
Fler arbetslösa mammor

2010 var det i genomsnitt 66 000 kvinnor som var arbetslösa och som hade barn under 19 år, att jämföra med 46 000 män. Av föräldrarna var det 37 000 kvinnor och 25 000 män som hade barn som var yngre än 7 år.

En femtedel är ensamstående med barn

I genomsnitt var 92 000 (82 procent) av de arbetslösa föräldrarna gifta eller sammanboende och 20 000 var ensamstående.

Arbetslösa med hemmaboende barn efter hushållstyp, 2010

2010 är mer än dubbelt så många arbetslösa mammor ensamstående: i genomsnitt 14 000 mammor och 6 000 pappor.

Av de arbetslösa som är ensamstående med hemmaboende barn är mer än dubbelt så många kvinnor som män. Ännu större skillnad mellan könen råder för dem som har små barn (under 7 år). 2010 fanns i genomsnitt 1 700 arbetslösa och ensamstående småbarnspappor och 6 400 (276 procent fler) småbarnsmammor.

Barn i ekonomisk utsatthet

År 2008 levde ungefär 280 000 barn i en familj som riskerade ekonomisk utsatthet*. Det motsvarar 15 procent av barnen i Sverige. I familjer med ensamstående föräldrar var vart tredje barn ekonomiskt utsatt och i familjer där föräldrarna levde tillsammans var det tionde barn. Den största risken för ekonomisk utsatthet har de barn som har föräldrar som inte har arbete – vart tionde barn med svensk bakgrund och nästan vartannat barn med utländsk bakgrund.

* Not: EU:s definition av ekonomisk utsatthet är ett officiellt mått som är relativt, måttet innebär förenklat att den som har en disponibel inkomst som är lägre än 60 procent av medianinkomsten i landet riskerar ekonomisk utsatthet.
Källa: Välfärd nr 3/2010, SCB.

Gränsen för ekonomisk utsatthet går vid full a-kassa

En barnfamiljs disponibla inkomst består i genomsnitt till 74 procent av inkomster från eget arbete. Det kan jämföras med situationen för de hushåll som riskerar ekonomisk utsatthet där 40 procent av den disponibla inkomsten kommer från eget arbete.

Gränsen för när en familj riskerar ekonomisk utsatthet gick år 2008 vid 284 000 kronor per år för en familj på två vuxna och två barn. Det motsvarar 23 700 kronor i månaden. För en vuxen med ett barn gick gränsen vid 176 000 kronor per år, 14 700 kronor per månad.

Om man är medlem i en a-kassa kan man som mest få 680 kronor per dag, fem dagar i veckan, vilket i genomsnitt blir brutto 14 690 kronor i månaden – alltså under gränsen för när en ensamstående vuxen med ett barn riskerar ekonomisk utsatthet. Dessutom finns förstås arbetslösa som får lägre ersättning eller inte uppfyller villkoren för rätt till a-kassa och därmed inte får någon arbetslöshetsersättning alls.

Av de arbetslösa som var inskrivna på Arbetsförmedlingen och som hade hemmaboende barn, fick 45 procent ersättning från en a-kassa år 2010. (54 procent svarade att de inte fick ersättning och 1 procent att de inte visste eller inte ville svara.)

Arbetslösa med ekonomiskt bistånd

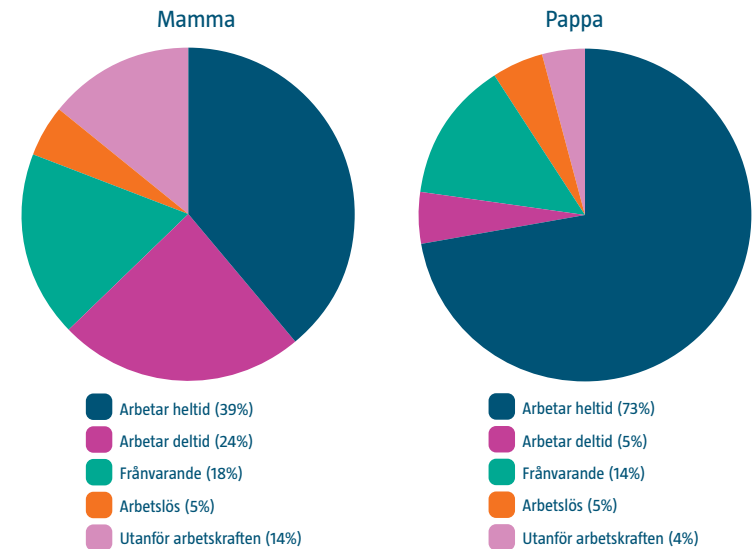
Under 2010 betalade Sveriges kommuner ut cirka 12 miljarder kronor i ekonomiskt bistånd (socialbidrag) och introduktionsersättning, vilket

är en ökning med fyra procent jämfört med 2009. Fyra av tio som får ekonomiskt bistånd är arbetssökande.

30 procent av barnen hade inte råd att följa med kompisar

SCB undersöker regelbundet hur barn själva upplever sin ekonomiska situation. I den senaste undersökningen (2008/09) uppgav 32 procent av flickorna och 26 procent av pojkarna i åldern 10-18 år att det hänt att de inte kunnat följa med kompisar på något för att de inte haft råd. 41 procent av flickorna och 34 procent av pojkarna uppgav att de varit med om att inte ha råd att kunna köpa något som de ville ha och som deras kompisar hade.

Andel barn 0–17 år efter föräldrarnas arbetsmarknadsstatus, 2009

5 procent av barnen hade en arbetslös mamma, och lika många en arbetslös pappa.

Källor: SCB, Undersökningarna av barns levnadsförhållanden. SCB, statistikdatabasen. Tidskriften Välfärd nr 3/2010, SCB. Statistik över försörjningshinder och ändamål med ekonomiskt bistånd, Redovisning av uppföljning 2010, SCB och SKL.

Glapp mellan regler och efterlevnad? av Hanne Kjöllner

I mitten av 80-talet gick jag en vårdutbildning. Under en period hade klassen sällskap av en förtjusande lärarpraktikant. Hon var, som alla blivande vårdlärare, sjuksköterska i botten. En sån tur, sa jag, när vi en lunchrast talade om hennes framtidsutsikter. Hennes examinering skulle ske i en tid av noll efterfrågan på vårdlärare men skriande brist på sjuksköterskor.

En sån tur, sa alltså jag, då kan du ju alltid jobba som sjuksköterska om du inte får något arbete som vårdlärare. Det tror jag inte, svarade hon och förklarade: det handlar om identitet.

Således hellre arbetslös lärare än självförsörjande sjuksköterska. När identiteten som arbetslös vägdes mot identiteten som lärare så vägde för hennes del arbetslösheten lättare.

Om a-kassan sägs att den inte är en yrkesförsäkring och att den aldrig varit det heller. Fast det har den – och det är den.

I min journalistvärld finns gott om kolleger som kompletterar sin försörjning med a-kassa. Däremot har jag aldrig någonsin träffat på någon enda som kompletterar skrivuppdrag eller deltidsvikariat med att dela ut tidningar, jobba helger på Ica eller i disken på en lunchrestaurang. Vad beror det på? Att de inte får de jobben? Eller att de inte söker dem? Och att ingen, varken arbetsförmedling eller a-kassa, kräver det för att få stämpla?

I mina ögon är den person arbetslös som med noll kronor i ersättning ändå inte skulle kunna hitta ett arbete. Det är ingen extrem hållning, utan ungefär så regelverket ser ut. Man ska vara beredd att byta både bransch och bostadsort, annars har man diskvalificerat sig för ersättning. Sen var det detta med efterlevnaden.

I dag skulle nog ingen ange identitet som ett skäl att låta sig försörjas av andras arbete i stället för eget. Men många tänker uppenbart i de

”Om a-kassan sägs att den inte är en yrkesförsäkring och att den aldrig varit det heller. Fast det har den - och det är den.”

banorna och ingen, varken Arbetsförmedlingen eller a-kassorna, tvingar dem att tänka om.

På lång sikt tror jag det är snudd på omöjligt för den arbetslöse att inte passiviseras. Och det påverkar förstås hela familjen. Det som kanske för vissa var en välbehövlig paus från ett hektiskt yrkesliv riskerar att växa till en oöverstiglig tröskel mellan den enskilde och arbetsmarknaden. Hur ivrigt och felaktigt man än hävdar att a-kassan är en egenfinansierad försäkring och inte ett bidrag – vilken den i huvudsak faktiskt är – så lär det vara svårt att inte påverkas av det faktum att man inte är med och bidrar.

Så därför är mitt budskap till arbetsförmedlare och a-kassor: Se till att alla som kan skaffa något sorts arbete också gör det. Se till att barnen till arbetslösa journalister och andra som har det tufft på arbetsmarknaden lär sig att självförsörjning är överordnat egna önskemål om spännande arbetsuppgifter. Och att livet ibland handlar om att göra sådant man inte vill.

Se till att barnen i denna curlinggeneration lär sig att den som inte står ut med att ha det tråkigt – i längden riskerar ett liv där ingenting är roligt.

Hanne Kjöllner

”På lång sikt tror jag det är snudd på omöjligt för den arbetslöse att inte passiviseras.”

Medlemsundersökning

Att vara arbetslös kan vara påfrestande, men det kan också vara början på något nytt. Oavsett vilket, är syftet med arbetslöshetsförsäkringen att ge trygghet i förändring. För att ta reda på i vilken mån AEA:s medlemmar upplever att försäkringen ger trygghet och vad de i övrigt tycker är viktigt med a-kassan har vi under april 2010 låtit 1 000 arbetslösa medlemmar ta ställning till ett antal påståenden i en telefonintervju.

2/3 föredrar rätt jobb framför jobb snabbt

Den som är arbetslös ska enligt reglerna anstränga sig för att så snabbt som möjligt hitta ett nytt arbete. Arbetslöshetsförsäkringen är en så kallad omställningsförsäkring och inte någon yrkesförsäkring, vilket innebär att i stort sett alla arbeten som den arbetslöse kan klara är lämpliga arbeten. Vi lät våra medlemmar svara på vad de tycker är viktigast: att snabbt hitta ett nytt jobb eller att vänta och hitta ett nytt arbete som i allt väsentligt motsvarar den arbetslöses förväntningar. Det visar sig att endast en knapp tredjedel tycker att det är viktigast att hitta ett nytt jobb snabbt. Men skillnaderna mellan åldersgrupperna är stor. Bland de yngsta, de under 30 år, är det 43 procent som tycker att det är viktigare att snabbt hitta ett nytt arbete. Det finns även en skillnad mellan könen. Av kvinnorna är det 33 procent som prioriterar jobb snabbt, och av männen 27 procent.

Så är det att vara arbetslös

	2010	2011
Chans att starta på nytt	55%	45%
Orolig för ekonomi	39%	39%
Optimistisk – snart ny sysselsättning	66%	64%
Socialt påfrestande	49%	46%
Skönt att vila	18%	15%
Orolig för framtiden	27%	31%
Jobbigt leva på bidrag	47%	44%

En dryg fjärdedel upplever att försäkringen ger ett bra försäkringsskydd. Arbetslöshetsförsäkringen ska ge ekonomisk trygghet vid arbetslöshet för att den arbetslöse ska kunna söka nytt jobb under en omställningsperiod. Vår undersökning visar att bara en dryg fjärdedel (27 procent) anser att den ersättning de får från a-kassan ger ett gott skydd. 28 procent anser att arbetslöshetsförsäkringen inte alls ger dem ett gott skydd. Det är dock stor skillnad mellan yngre och äldre. Av personer 40 år och yngre anser 35 procent att a-kassan ger ett gott skydd, och bland dem 41 år och äldre är det endast 21 procent som upplever a-kassan som ett gott skydd.

Män och kvinnor upplever sin situation som arbetslös på i stort sett samma sätt. Endast när det gäller om man är optimistisk och tror att man inom kort kommer att ha ny sysselsättning skiljer sig könen åt. Det är männen som i högre utsträckning anger att de är optimistiska (68 procent mot kvinnornas 61 procent).

Bemötande och tydlighet viktigast

Vi lät samma medlemmar ange vad de tycker är viktigast med medlemskapet i a-kassan. Svaren lämnades på en 10-gradig skala där 1 motsvarar "oviktigt" och 10 "mycket viktigt":

- Att den skriftliga informationen och beslutet är lätta att förstå (9,0)
- Att AEA:s personal ger ett gott bemötande (9,0)
- Att AEA:s personal är tillgänglig och går att nå (8,9)
- Att pengarna kommer snabbt (8,2)
- Att medlemsavgiften är låg (7,6)

Så lång blir arbetslösheten

Vi frågade också hur många månader man tror att arbetslösheten kommer att vara. Majoriteten, 72 procent, tror att deras arbetslöshetstid kommer att bli som längst 6 månader, endast 1 procent tror att den kommer att bli längre än ett år. Det visar sig att de yngsta är mest positiva. 57 procent av dem under 30 år tror att arbetslösheten kommer att vara 1-3 månader. 48 procent av 31- 40-åringarna och 33 procent av dem 41 år och äldre tror på en lika kort arbetslöshetstid.

A-kassan i korthet

Ordet a-kassa används som förkortning för:

- Arbetslöshetskassa
- Arbetslöshetsförsäkring
- Arbetslöshetsersättning

Arbetslöshetskassan

A-kassan är en förening: Hur en kassa får bildas och vad kassorna ska arbeta med framgår av lagen om arbetslöshetskassor (LAK). När a-kassan handlägger och ger upplysningar i arbetslöshetsärenden arbetar den med myndighetsutövning och då gäller reglerna för handlingsoffentlighet och sekretess.

Medlemsavgiften är försäkringspremien: A-kassan har medlemmar som betalar sin premie i form av en medlemsavgift. Avgiftens storlek beror dels på hur mycket pengar som a-kassan måste betala in till staten för varje medlem, dels på kassans administrationskostnader.

Kompletterande a-kassa: För personer som inte vill vara medlemmar i en a-kassa finns det möjlighet att ansluta sig till Alfa-kassan. Där kan också de som varken är anslutna eller medlemmar i någon a-kassa få grundbeloppet om de uppfyller arbetsvillkoret.

A-kasseärenden till förvaltningsdomstolen: Skulle en person vara missnöjd med a-kassans beslut om ersättning eller medlemskap ska ärendet omprövas av a-kassan. I det fall den klagande fortfarande inte är nöjd med sitt beslut kan ärendet överklagas till förvaltningsrätt, kammarrätt och slutligen Regeringsrätten.

Finansierings- och arbetslöshetsavgiften: A-kassan betalar varje månad in finansierings- och arbetslöshetsavgift till staten som en delfinansiering av det statsbidrag kassan sedan får för att betala ut till de arbetslösa medlemmarna.

Statsbidrag: Varje vecka begär kassan statsbidrag från Arbetsförmedlingen för exakt det belopp som ska betalas ut till medlemmarna.

© Copyright Johnér Bildbyrå AB

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen: IAF är tillsynsmyndighet för a-kassorna och för Arbetsförmedlingen. Den utfärdar bland annat tillämpningsföreskrifter för lagen om arbetslöshetskassor och lagen om arbetslöshetsförsäkring.

Arbetslöshetsförsäkringen

En försäkring: Endast den som uppfyller villkoren i lagen om arbetslöshetsförsäkring (ALF) kan få ersättning vid arbetslöshet. Det finns en allmän *grundförsäkring* och en frivillig *inkomstbortfallsförsäkring*. För att få ersättning måste vissa villkor vara uppfyllda.

Grundvillkor: För att ha rätt till a-kassa ska den sökande vara anmäld som arbetssökande hos Arbetsförmedlingen, vara aktivt arbetssökande och kunna visa att man tidigare arbetade mer än vad man gör nu. Den arbetssökande ska också vara beredd att ta alla lämpliga arbeten.

Arbetsvillkor: Det arbete man utför under tiden som medlem ger rätt till ersättning om man har arbetat så mycket att man klarar ett arbetsvillkor. Enkelt uttryckt kräver arbetsvillkoret att man har arbetat halvtid eller mer i minst ett halvår innan man blir arbetslös.

Medlemskap: För att få ersättning från inkomstbortfallsförsäkringen krävs att man varit medlem i a-kassan i minst ett år.

Arbetslöshetsersättningen

Ansökan om a-kassa: Den som blir arbetslös anmäler sig hos Arbetsförmedlingen och skickar ansökan om ersättning till a-kassan. Till ansökan ska man bifoga alla intyg och uppgifter som behövs för att a-kassan ska kunna fatta beslut.

Grunden för ersättning: Först kontrolleras att personen uppfyller arbetsvillkoret. Därefter räknas en genomsnittlig normalarbetstid och normalinkomst fram som bestämmer hur mycket personen får i ersättning från a-kassan och från eventuella inkomstförsäkringar och trygghetsavtal.

Skriftliga beslut: När beslut fattats får den sökande ett skriftligt beslut om eventuell rätt till ersättning.

Kassakort: Varannan vecka redovisar den sökande hur många timmar som man varit arbetslös, arbetat, varit sjuk eller föräldraledig eller på annat sätt varit förhindrad att söka arbete.

Utbetalning: Kassan betalar ut den ersättning den arbetslöse har rätt till utifrån de uppgifter hon eller han lämnat på kassakorten. Tidpunkt för utbetalning beror på när kassakorten skickats in.

Kontroller: Ersättningen betalas ut löpande utifrån redovisningen på kassakorten och AEA gör regelmässiga och slumpmässiga kontroller för att försäkra sig om att rätt personer får rätt ersättning.

2009

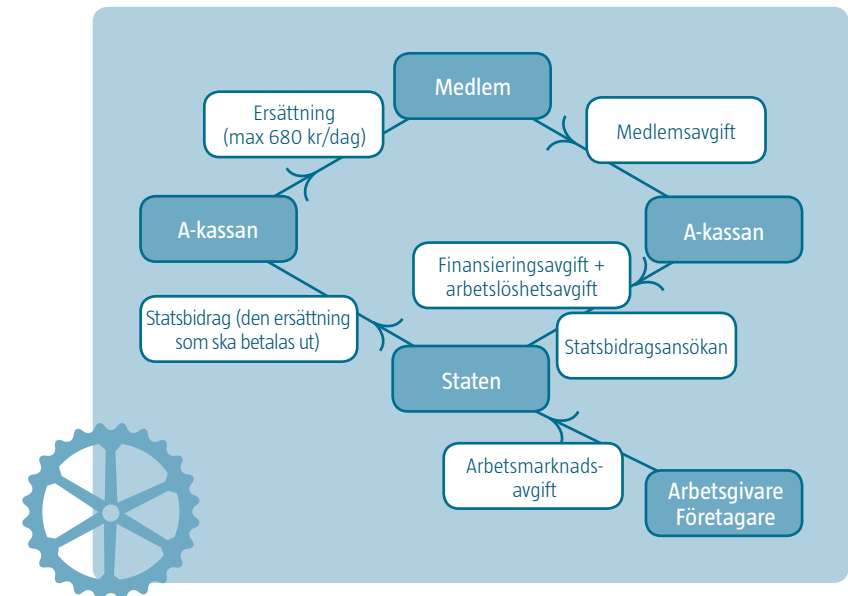
2009 beräknas de felaktiga utbetalningarna av a-kassa till 2,6 %. Detta kan jämföras med att andelen felaktiga utbetalningar uppskattas till exempelvis 14,4 % för aktivitetsstöd och 13,4 % för sjukpenning.

Källa: Ekonomistyrningsverket, rapport från samverkansuppdraget mot felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen.

Arbetslöshetsförsäkringens finansiering

Arbetslöshetsersättningen är en del av det sociala trygghetssystemet. Den finansieras dels av arbetsgivarnas sociala avgifter och egenföretagarnas egenavgifter, dels av de finansieringsavgifter och arbetslöshetsavgifter som a-kassorna betalar in till staten.

Den avgift som medlemmen betalar till sin a-kassa ska täcka kostnaderna för finansieringsavgiften, arbetslöshetsavgiften och a-kassans administration. Finansieringsavgiften beräknas per antalet medlemmar och genomsnittlig dagpenning. Arbetslöshetsavgiften beräknas på utbetald ersättning, vilket innebär att a-kassor med hög arbetslöshet och stora utbetalningar får högre avgift.

Finansieringsavgiften: 131 procent av den genomsnittliga inkomstrelaterade dagpenningen delat på tolv, multiplicerat med antalet medlemmar i kassan.

Arbetslöshetsavgiften: 33 procent av den utbetalade ersättningen minus 50 kr per icke arbetslös medlem. Max 300 kr per arbetslös medlem.

Din arbetslöshetsförsäkring i bokstavsordning

Anmälan	För att kunna få a-kassa måste du vara anmäld på Arbetsförmedlingen och anmälan kan aldrig ske retroaktivt. Du ska också fylla i en anmälningsblankett med bl.a. dina personuppgifter. En ansökan om a-kassa måste alltid innehålla anmälan, arbetsgivarintyg och kassakort.
Arbetslös	För att räknas som arbetslös måste du ha förlorat arbetstid, vara anmäld på Arbetsförmedlingen, vilja och kunna ta lämpliga arbeten och vara aktivt arbetssökande.
Arbetsvillkor	Det antal månader och timmar som du minst måste arbeta under ramtiden för att ha rätt till a-kassa. För närvarande är arbetsvillkoret sex månader à 80 timmar.
Avstängning	Den sanktion som vanligen drabbar dig som säger upp dig. Du stängs i normalfallet av i 45 ersättningsdagar vilket motsvarar nio helt arbetslösa veckor.
Bisysla	Extraarbete (anställning eller eget företag) som du varaktigt har haft samtidigt som du utfört annat arbete på heltid i minst tolv månader före arbetslösheten. En bisysla behöver inte redovisas på kassakorten och påverkar därför inte antalet ersättningsdagar per vecka.
Dagpenning	Den ersättning per dag som du har rätt till när du är arbetslös. Som mest kan du få fem ersättningsdagar per vecka. Högsta möjliga dagpenning är 680 kronor, ersättningen är skattepliktig och pensionsgrundande.
Deltidsbegränsning	För dig som deltidsarbetar finns en begränsning på 75 ersättningsdagar. Det betyder att du bara kan få 75 dagar utbetalda i veckor som du delvis arbetar och delvis är arbetslös.
Ersättningsperiod	Det antal ersättningsdagar som du som mest kan få vid arbetslöshet utan att på nytt behöva uppfylla arbetsvillkoret. En ersättningsperiod är 300 ersättningsdagar (ca 14 månader om du är helt arbetslös). Men du som är förälder till barn under 18 år kan få 450 dagar.
Grundersättning	Grundbelopp (max 320 kronor per dag) som kan beviljas dig som klarar arbetsvillkoret men inte medlemsvillkoret.
Hinder	De timmar per vecka som du inte kan ta arbete, t.ex. om du arbetar, vårdar barn under två år eller har semester. Timmar som du är förhindrad minskar antalet ersättningsdagar för den veckan.
Inkomstrelaterad ersättning	Ersättning som du kan få om du klarar både arbetsvillkor och medlemsvillkor. Den grundar sig på den genomsnittliga inkomst som du haft under ramtiden.
Karens	De sju dagar som du först måste vara arbetslös utan ersättning för att sedan kunna få a-kassa utbetald.
Kassakort	På kassakortet redovisar du hur många timmar du är arbetslös respektive hindrad från att ta arbete. Kortet är din formella ansökan om utbetalning och redovisas alltid i efterhand och med två veckor i taget. Mer än 80 procent av AEA:s medlemmar deklarerar kassakorten elektroniskt i Internetkassan.

Kompensationsnivå	När du är arbetslös har du dag 1-200 rätt till en kompensationsnivå på 80 procent. Dag 201-300 (450 för föräldrar) är kompensationsnivån 70 procent.
Lämpligt arbete	I princip är alla arbeten lämpliga. Därför ska du söka de arbeten som Arbetsförmedlingen föreslår, om du inte gör det kan du få din dagpenning nedsatt. Endast i de fall som du har styrkta hälsoskäl, mycket starka familjeskäl eller där lönen understiger din a-kasseersättning med minst 10 procent är arbetet olämpligt.
Medlemsavgift	Som medlem i a-kassan måste du varje månad betala din medlemsavgift för att vara försäkrad. Avgiften är din försäkringspremie.
Medlemsvillkor	Om du har varit medlem i a-kassan i 12 månader eller mer klarar du medlemsvillkoret, vilket är en av förutsättningarna för inkomstrelaterad ersättning. Om du har varit medlem i flera a-kassor kan du lägga samman medlemsmånaderna om de varit sammanhängande.
Nedsättning	Den sanktion som vanligen drabbar dig som tackar nej till ett erbjudet lämpligt arbete eller inte söker ett lämpligt arbete som Arbetsförmedlingen anvisar dig. Första gången din ersättning sätts ned blir det med 25 procent i 40 dagar.
Normalarbetstid	Den genomsnittliga veckoarbetstid som du har haft under ramtiden.
Normalinkomst	Den genomsnittliga månadsinkomst som du har haft under ramtiden. Normalinkomsten ligger till grund för din dagpenning.
Omställningsförsäkring	A-kassan ska ge dig ersättning under tiden som du anstränger dig att hitta ett nytt lämpligt arbete eller annan sysselsättning.
Ramtid	Den tidsram på tolv månader som du har på dig att klara arbetsvillkoret och som utgör beräkningsgrund för normalarbetstid och normalinkomst. Ramtiden utgörs vanligtvis av året närmast före arbetslösheten men förlängs om det finns överhoppningsbar tid.
Studier	Innebär i normalfallet att du inte har rätt till arbetslöshetsersättning. Är studierna avslutade kan de vara överhoppningsbara.
Underrättelse	Om Arbetsförmedlingen anvisar dig ett arbete som du låter bli att söka, kommer Arbetsförmedlingen att skicka en underrättelse om detta till a-kassan. Kassan prövar om arbetet var lämpligt eller inte och om dagpenningen ska sättas ner, se nedsättning.
Överhoppningsbar tid	Varje månad under ramtiden som du har varit sjuk på heltid, bedrivit vissa studier på heltid eller varit föräldraledig med föräldradagpenning eller med barn yngre än två år och inte arbetat 80 timmar eller mer, får hoppas över och förlängas på så sätt ramtiden bakåt med maximalt fem år.

Slutord av Anna Ekström

2010 blev året då det vände. Finanskrisen som slog ut i full blom 2009 med ett kraftigt fall i ekonomin förbyttes i stigande tillväxt, särskilt i slutet av 2010. Krisen blev alltså djup, men kortvarig vad vi kan se nu.

Men arbetslösheten biter sig fast på en högre nivå än tidigare. Visserligen ser det i AEA:s statistik ut som om arbetslösheten i slutet av 2010 är nere på samma nivå som innan Lehman Brothers konkurs satte världen i gungning. Men det är en vrångbild.

I februari 2008 var 2,5 procent av dem som har eftergymnasial utbildning arbetslösa enligt Arbetsförmedlingens statistik. I februari i år var motsvarande andel 4,3 procent. Av statistiken framgår också tydligt att långtidsarbetslösheten fastnat på en hög nivå även bland akademiker.

Av de arbetslösa är 30 procent långtidsarbetslösa. Det är lika hög andel som bland arbetslösa med kortare utbildning och precis som för alla andra grupper ökar andelen långtidsarbetslösa med stigande ålder.

Lärdomen är att det är oerhört viktigt att snabbt bryta arbetslösheten och få människor i meningsfull sysselsättning. Arbetslösheten blir i sig en tung ryggsäck som gör det svårare att få jobb. Idag är det i hög grad befogat att oroa sig över dem som fastnar i systemet och så småningom blir utförsäkrade och hamnar i Fas 3. Hittills har vi inte sett särskilt mycket som talar för att den vägen leder till meningsfull sysselsättning.

En annan lärdom är att det är en myt att akademiker inte kan bli arbetslösa. Arbetsförmedlingens statistik visar med all önskvärd tydlighet hur viktigt det är att vara med i arbetslöshetsförsäkringen även för akademiker.

Förteckning a-kassor Totalt antal medlemmar (dec. 2010) 3 370 459

A-kassa	Webbadress	Telefon	Medlemmar
Akademikernas	www.aea.se	08-412 33 00	627 458
ALFA*	www.alfakassan.se	0771-55 00 99	73 460
SEKO	www.internetkassan.com/62	020-678 00 00	90 253
Bensinhandlarnas	www.svenskbensinhandel.se/A-kassa	08-700 63 30	1 709
Byggnadsarbetarnas	www.byggnads.se/Avdelning-A/A-kassa	010-60118 00	101 820
Elektrikernas	www.internetkassan.nu/26	0771-469100	24 246
Farmacitjänstemännens	www.fakakassan.se	08-31 94 84	5 168
Fastighetsanställdas	www.internetkassan.nu/47	08-696-11 50	38 355
Finans- och försäkringsbranschens	www.ffakassan.se	08-791 17 50	54 095
GS	www.gsakassa.se	010-470 68 00	55 888
Hamnarbetarnas	www.internetkassan.nu/66	08-667 32 60	1 411
Handelsanställdas	www.handels.se/akassan	08-412 68 00	152 241
Hotell- och restauranganställdas	www.hrak.se	0771-435 060	49 663
IF Metalls	www.internetkassan.com/ifmetall	08-786 80 00	300 756
Journalisternas	www.journalisternas-akassa.se	08-613 75 60	13 184
Kommunalarbetarnas	www.kommunal.se/akassa	0771-25 80 00	523 021
Ledarnas	www.ledarnasakassa.se	0200-87 12 12	77 863
Livsmedelsarbetarnas	www.livs-akassa.se	08-796 29 90	33 689
Lärarnas	www.lararnasakassa.nu	0770-33 00 10	175 852
Musikernas	www.internetkassan.com/07	08-587 060 60	1 335
Pappersindustriarbetarnas	www.internetkassan.nu/44	08-796 61 00	17 180
Skogs- och Lantbrukstjänstemännens	www.slf.a.se/slak	08-583 548 75	1 180
SKTFs	www.sktfsakassa.se	0771-773 800	124 176
Småföretagarnas	www.smakassa.se	08-723 44 00	120 741
STs	www.stsakassa.se	08-517 590 00	74 237
Sv Handels o Arbetsgivarnas	www.akassan.com	08-506 471 10	16 965
Sveriges arbetares	www.saa.se	08-545 912 50	7 106
Sveriges fiskares**			626
Säljarnas	www.saljarnas-akassa.se	08-617 02 60	9 367
Teaterverksammas	www.teaterverksammasakassa.se	08-651 92 90	6 637
Transportarbetarnas	www.internetkassan.com/19	010-480 35 00	75 228
Unionens	www.unionensakassa.se	0770-77 77 88	515 549
SO (A-kassornas samorganisation)	www.samorg.org	08-555 138 00	31

*Uppgifterna för Alfa-kassan avser antal personer anslutna till kassan. **Sveriges fiskares a-kassa gick den 4 april 2011 samman med Handelsanställdas.

Referenser

Akademikernas a-kassa (AEA), statistik, www.aea.se

Arbetsförmedlingen, statistik, www.arbetsformedlingen.se

Arbetsförmedlingen, Arbetsmarknadsrapport 2010

Arbetsförmedlingen, Jobb- och utvecklingsgarantin, en studie av sannolikheten att få jobb under programtiden

Ekonomistyrningsverket, Rapport från samverkansuppdraget mot felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen (2011:11)

Försäkringskassan, www.forsakringskassan.se

Högskoleverket, Samband mellan konjunktur och högskolestudier, Statistisk analys 2009/9

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, statistik, www.iaf.se

Statistiska centralbyrån (SCB), Arbetskraftsundersökningar (AKU), www.scb.se/aku

Statistiska centralbyrån (SCB), Tidskriften Välfärd nr 3/2010

Statistiska centralbyrån (SCB) och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), Statistik över försörjningshinder och ändamål med ekonomiskt bistånd

Har du frågor om rapporten?

KONTAKTA OSS

08-412 33 00
fakta@aea.se

Arbetslöshetsåret 2010 i siffror

Arbetskraften: I genomsnitt 4 961 700 personer

Arbetslösa: I genomsnitt 415 600 personer (8,4 procent av arbetskraften)

Långtidsarbetslösa: I genomsnitt 131 900 personer

I program med aktivitetsstöd: I genomsnitt 179 700 personer

Arbetslöshetens längd: I genomsnitt 31 veckor

Antal a-kassor: 32

A-kassemedlemmar: 3 370 400 personer

Ersättningstagare: I genomsnitt 158 897 personer

Utbetald ersättning: 16,9 miljarder

Högsta dagpenning: 680 kronor

Genomsnittlig dagpenning: 607 kr

Arbetslösheten var
8,4%

NYFIKEN PÅ MER?

Bläddra i boken, gå in på vår hemsida www.aea.se eller skicka ett mejl till fakta@aea.se.

Akademikernas a-kassa

Box 3536, SE-103 69 Stockholm ☎ Besök: Klara Norra Kyrkogata 33, 7 tr

Tel +46-8-412 33 00 🌐 www.aea.se